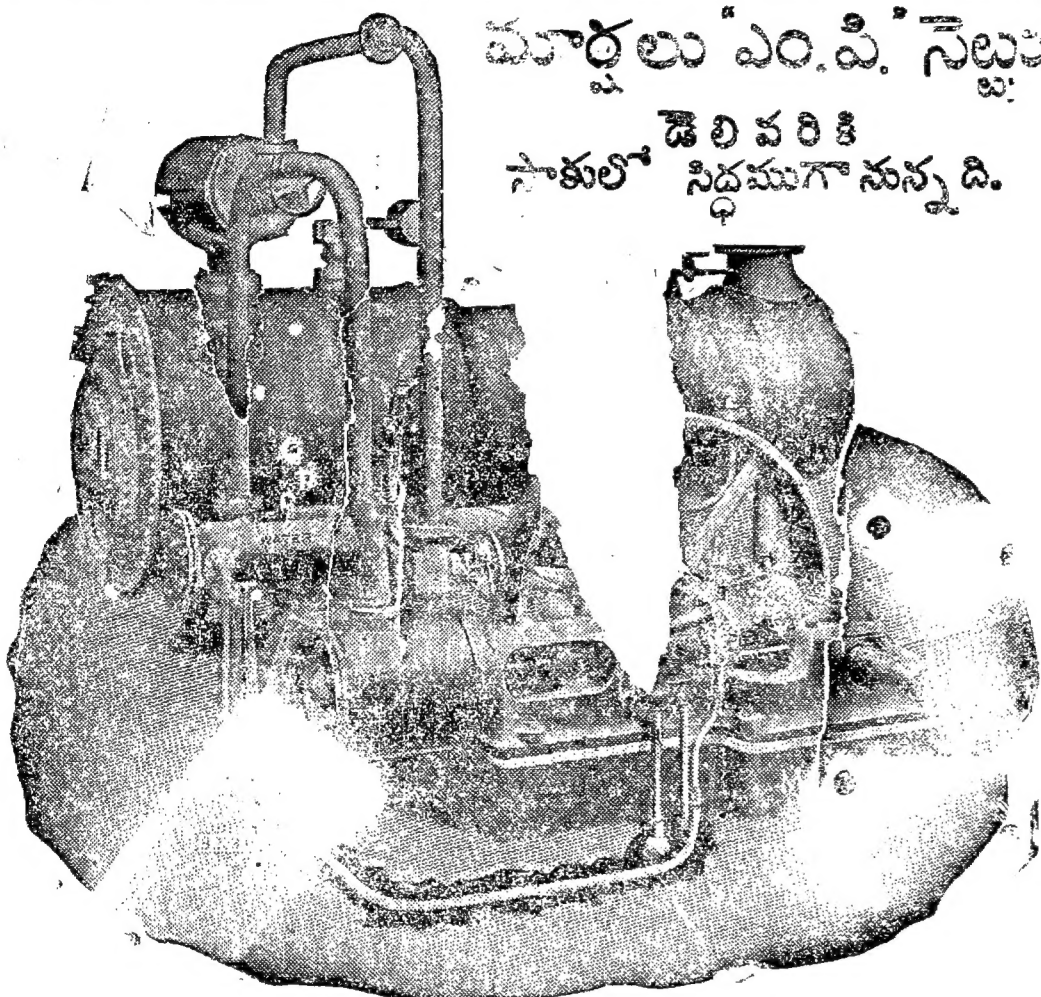


# ఆంధ్రమిత్ర

310223 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } జెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 12 తేది శనివారము } No 184.  
సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నా జు పం వత్సర కార్తీక మాస శుద్ధ దశమి } సంచిక. ౧౮౪



మార్షలు "ఎం.పి." నెట్టు  
డేలివరికి  
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు  
మొదలగువాటిలో పయిన ఉండునది మార్షలు "ఎం. పి." మార్టి నెట్టు  
గ్రేడ్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా  
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1808

మార్షలు సను, ఓకో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే: కలకత్తా, కోలకాతా.

నెం. 9, సెకండు టైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.  
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ  
మా అమృతాంజనమును వాడి  
కంటే మాత్రమున నయముగను.  
సులభ. నెల 0-10-0 బాగాలు



మోహినిరైతులు

సీసా 1-కి 0-12-0

తామరరైతులు

శబ్ద 1-కి 0-8-0

రండ్ల పొడి

శబ్ద 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బాంబాయి - మదరాసు

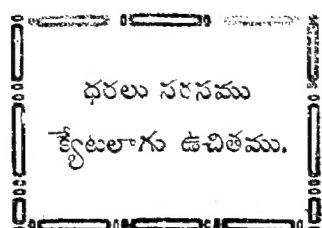
బంటి నాళములలో టూ తుపాకి ముప్రసిద్ధముగు కంపెనీవారిచే  
కేయబడ్డది. (8068)

శానావిధములకు రివోల్వర్లు. అంతక విదుత్ టూలు యె  
క్కునవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

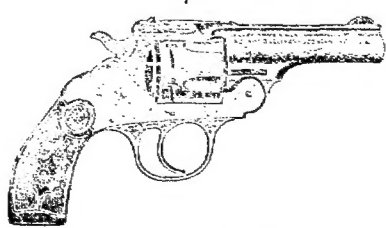


౧౨ నెంబరు.

1-ము-3౫, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.



ధరలు సరసము  
కేటలాగు ఉచితము.



చిన్నవి. కేబుల్స్ కెట్టెలొగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం శైట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

ప్రాసిన రోపాలు ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీద  
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.

స్వీకరణము!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,  
అశంకనిగనా యావధాలయము, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.





నెల్లూరుమండల ప్రభుత్వము  
ఆయుర్వేద యూనానీ  
సమేతము

అధ్యక్షులు

ఆచంట లక్ష్మీపతి. బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారి  
ప్రారంభోపన్యాసమునం దీ భాగము ముద్రితములు:

1921 వ సంవత్సరము 12 వ తేదీ.

మహాజనులారా, నెల్లూరు ప్రభుత్వం

ఈ నెల్లూరు మండల వైద్యులపక్షమున జరుపదలచిన  
యీ ప్రభుత్వ సభకు సన్నగానాధిపత్యమును వహింపుమని  
ప్రార్థనలు మీ కెంతయు సేను వందనముల సల్పించుచున్నాను.

ఈ మండలమున నాకు దెలిసినవారల నేకులు ఘనవైద్యు  
లును ఆభిలక్షాస్రపాఠశాలలును గలరు. అట్లుండియు సన్న  
మీరు కోరుట యనుచిరమని నాయభిప్రాయము. ఎట్లైనను మీ  
యాజ్ఞ యనుసరింపమని మనకుచే విరస వహించితిని.

ప్రస్తుతము ఆయుర్వేదాభివృద్ధికరము లగు కొన్ని సూచ  
నలు చేయునందు గనబడుచున్న సూచనలు నూటిగ దెలి  
యటలేదు.

ఏదేమనందైనను రాజు లేన ప్రజలలో వొంగతనము  
మొదలగు సేములు జరుగకుండ పోలికను జెట్టి ప్రజల సా  
క్షులను సంరక్షించుట యెట్లు విధియొన్నదో యట్లే ప్రజల  
యభివృద్ధిని ఆరోగ్యమును సంరక్షించుట గూడ విధియు  
వాటి విధియై యున్నది.

ఈ విషయమును గుర్తించియే మన సర్కారువారు వేల  
కొలది జీతముల నిచ్చి ద్వీపాంతరములనుండి ఘనవైద్యులను  
రప్పించి మనప్రాంతములను సంరక్షించుచున్నారు. వీరివృత్తలం  
బించుచున్న తలబరువుల వద్దతివలన ధనవ్యయము హెచ్చుగను  
ప్రజలకు సౌకర్యము మిక్కిలితక్కువగను ఈ సుదూరములను  
కందరకును తెలిసియే యున్నది.

స్వాధరభావము - స్వాధరభావము

తిమితిమింగలవ్యాధులుమీకు దెలియనిది గాదు.  
ఈప్రపంచమున అన్ని దేశములయందును అన్ని జాతులయందును  
వశుపక్షాద్ది జంతువులయందును వీనిదర్శనములు అనేకములు  
గలవు. పాశ్చాత్య పద్ధతిప్రకారము జీవశాస్త్ర సిద్ధాంతములలో  
నిది ప్రథమమునది. సర్వైవల్ ఆఫ్ ది ఫిట్టెస్ట్. (Survival  
of the fittest) శ్రేష్ఠత్వమైనది కాశక్తిమగను; మిగిలిన  
వి నశించును. అను నీ జీవశాస్త్రమునందలి సిద్ధాంతమునుబట్టి వైద్య  
చేపలు చిన్న చేపలను మ్రొంగును. వానికంటె పెద్దచేపలు వానిని  
మ్రొంగును. ఇట్లు బలవంతులగువారి నుదరపోషణకై బల  
హీనులగువారు నశించుచుండుట ఈ శాస్త్రముయొక్క సిద్ధాం  
తము.

అన్ని దేశములయందును ముఖ్యముగ హిందూదేశమునందు  
ను మరయొక సిద్ధాంతము గలదు. "అహింసా పరమాధర్మః"  
విపిలీకాద్విబ్రహ్మా శ్రమ ర్వి సమస్త భూతములయందును  
దయగలిగి యుండుటయు, స్వాధరపోషణార్థము యితరులను  
హింసించుకుండుటయు పరమధర్మముగను న్యాయము బోధించును.  
ఆయుర్వేదము ఈ న్యాయము నాధారముగ జేసికొని పుట్టి  
వ్యాధించి స్వాధరభావమును బోధించుచున్నది. ప్రాపకాధిక్య  
ముచేతను, భనాధిక్యముచేతను బలవంతులగు పాశ్చాత్యవైద్యుల  
యెదుట ఆయుర్వేద వైద్యు లిప్పుడు తిమితిమింగిలవ్యాధులుచే  
నశించురా కాశక్తియుగ నిలుపురా యను సందేహాత్మక వచ్చి  
యున్నది.

కొంతకాలము క్రిందట జరిగిన మన రాష్ట్రీయ కానన  
నిర్వాణసభలో నొకానొకరు శిక్షణయ ఆర్థిక శాస్త్ర పండి  
తులు (Foreign Professor of Economics) మన ఆయు  
ర్వేదాభివృద్ధియందు తమకు గల యభిమానము చే  
తయుర్వేద వైద్యుల పేర్లను రిజిస్టర్ చేయుచట్టమును తాముప  
సాదించుచున్నా మని చెప్పి మన కానననిర్వాణసభలో ప్రవేశ  
పెట్టిరి. అందులకు కొందరొమాదించిరి. అనేకులు సందేహపడిరి.  
ఈచట్టము ఆయుర్వేదవైద్యులను శోషింప కుతూహలించిరి. ఇది  
యెట్లు పరిణమించునో నాకును సందేహముగ నుండుటచే నా  
యభిప్రాయము నిరంతరం వెల్లువచ్చెను. ఇట్టి ముఖ్యాంశమును  
గుర్తి పాశ్చాత్య శాస్త్రములలో జరిగినసందేహములగుర్తియొ  
చాని పరిణామములగుర్తియొ కొన్ని విషయములను తమ

యెదుట మనవిజేసి తమరుచేయు సిద్ధాంతమును గ్రహింపగోరు  
చున్నాను.

ప్రపంచమున విరోధా భిండుమునందు వైద్యవృత్తియం  
దుండువారలు ఆయువారు తెగలుగా నుండి ఒండొరులతో  
పోరాటములు జరుపుకొనుచుండిరి. అందు కాయచికిత్సకులు,  
శల్పచికిత్సకులు, మంగలివారలు, అపాతికరీలు, మందుల వర్త  
కులు, మర్మలెసానులు, మొదలగు వారలు తమ సంఘములను  
ప్రత్యేకముగ నేర్పరచుకొని యుండిరి. 15 వ శతాబ్దాంతము  
వరకు వైద్యులయందు ప్రజల కంతగ గౌరవమున్నట్లు గానిం  
పదు. ఇంగ్లండు దేశమునందలి కాననములనుబట్టి చూడగా ప్రప్ర  
థమమున అనగా 1452 వ సంవత్సరమున 8 వ హెన్రీకాల  
ములో నొక చట్టము పుట్టెను. ఈచట్టము ననుసరించి యొక  
రై ననుసరే మూలికలయొక్క జ్ఞానమును ననుభవమును గల  
వారలు తమ చతురతను బట్టి రోగుల కుపయోగింప వచ్చు  
ననియు అందువలన వారినిగూర్చి దావాగాని యధారముగాని  
గలుగగూడ దనియు తీర్మానమేర్పడెను.

శస్త్రచికిత్సకులు.

పిమ్మట 1461 వ సంవత్సరములో 4 వ ఎడ్వర్డు రాజు  
వద్దనుండి లండనులో నుండు మంగలవార లొక సంఘముగ  
నేర్పడి పట్టాను సంపాదించికొనిరి. గాని శస్త్రజ్ఞానపుణత  
గల యితరులుగూడ కొంత రక్కడక్కడ చికిత్స చేయుచుండి  
తుదకు మంగలవారి సంఘములో నేర్పడించి 1540 వ సం  
వత్సరములో నొక కాననమును సంపాదించికొని లండను పట్ట  
ణమునందును, చుట్టుపట్లను తాము దప్ప నితరులు శస్త్ర  
చికిత్స జేయుటంద ప్రత్యేకాధికారమును పొందియుండిరి.

అటుపిమ్మట 1539 వ సంవత్సరములో 1 వ ఛార్లెస్  
రాజ్యములో ఈ కంపెనీవారి శాస్త్రాధికారమును మనుగ్రహింప  
బడెను. దానినిబట్టి లండనునందు శల్పర్యంత్రిము నభ్యసించగోరు  
సమస్తజనులను పరీక్షించునధికారము వారికొనగలగడెను.

ఈ కంపెనీవారిచే ననుమోదించబడినవారు ఇంగ్లండు  
లో నెక్కడనైనను శల్పర్యంత్రి తాత్కాలికము జేయవచ్చు నని వారి  
అధికార మియ్యబడెను.

1747 వ సంవత్సరములో 2 వ జార్జి కాలములో మం  
గలవారలును ఇతర శల్పర్యంత్రిజ్ఞులను 2 కంపెనీలలో విడిపో  
యిరి. ఇందు 2 వ తెగలోని శల్పర్యంత్రి శాస్త్రజ్ఞులకు నింతటి  
నుండి పరీక్షలు జరపికొని పట్టా నిచ్చు నధికారము సుక్రమిం  
చెను. వీరివలన పట్టాల పొందినవారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునందలి  
సమస్తరాజ్యములందును శస్త్రచికిత్స చేయుట అధికారము  
గలుగునట్లు నిర్ణయించబడెను.

వీనివలన మనకు నూతన మగునది యేమనగా ప్రభుత్వమున  
రాజపోషణగలిగి యున్నదేశాల్లోనును మంగలవారలకు తుదకు  
జ్ఞాపీఠములకుచే తీసివేయినియు, వారినుండి శాస్త్రజేతలు  
అధికారముపొందుటకు 3 శతాబ్దములకాలము పోరాటము జరిగె  
ననియు తెలియుగలదు. కాయచికిత్సకులలోను మందులము  
కొనువారలలోను మర్మలెసానులలోనుగూడ నిట్లే, 3, 4 వందల  
సంవత్సరములు యుద్ధముజరిగి తుదకు ప్రస్తుత ముఖంధికారమును  
పొందుచున్న సామాన్యవైద్యసంఘము General Medical  
Council ఇంగ్లాండుదేశమున నేర్పడినది.

ఈపోరాటముయొక్క చరిత్ర మీలో గొ.దరికి విసుగు  
జెందింపవచ్చునుగాని శునదేశమునం దిప్పుడేర్పడిన విదేశీవైద్య  
వైద్యుల పోరాటములో మనకు కొంతవర కీ విషయమైన చారిత్ర  
జ్ఞానము సహాయపడగల దనునాశతో మిమ్ములను క్రమపెట్టు  
చున్నాను.

కాయచికిత్సకులు

కాయచికిత్సకులను గూర్చి 8 వ హెన్రీ కాలములో  
1511 వ సంవత్సరములో నొకకాననము పుట్టెను. దీనినిబట్టి  
ఆయురప్రాంతములయందలి మతగురువుల యొత్తరువుప్రకారము  
జరుపబడుపరీక్షలలో నుత్తీర్ణులైనవారు దప్పనితరులు కాయచికి  
త్సగాని శల్పచికిత్సగాని చేయునూడదని కాసింపబడెను. మతగురు  
వుల పరపతిని గమనింపుడు. 1518 వ సంవత్సరములో కాయ  
చికిత్సకులు ప్రత్యేక కాననమును పొందిరి.

1522 వ సంవత్సరములో మతగురువుల సంబంధము లే  
కుండ, ఆక్స్ ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ పరీక్షలలో బా  
టు కాయచికిత్సకులకు చేరే పరీక్ష జరిగించుకొనుటకును, వారి  
చే నంగీకారపుత్రమును జెందినవారు ప్రజలకు చికిత్స జేయుట  
కును అధికారము గలిగి యుండునట్లు కాననమును పొందిరి.  
మందులమువారిమీద గూడ పరీక్షల పరిపాలనాధికారము  
నీ సంఘమువారి కొనగలగడెను.

ఈ కాననమును దీనిననుసరించి 1553, 1558, 1559,

1560, 1586 సంవత్సరములలో కొద్దిచూపులలో నీసంఘము  
వారి యధికారము దినదినాభివృద్ధి యగుచువచ్చెను.

అపాతికరీలు

వీరు 1518 వ సంవత్సరములో మొదటి జేమ్స్ రాజువద్ద  
నుండి 'లండను పట్టణపు అపాతికరీలు' అనుపేరుతో నొక కానన  
మునుపొందిరి. ఈ కాననమునుబట్టి వీరు వైద్యునిచే నాజ్ఞాపింప  
బడినమందులను తయారుజేయుటయు అట్టిమందులను రోగుల  
కుపయోగించుటయు శ్రీమొదలగు తమకశలను రహస్యములను  
యముకప్పనితరులు వ్యవహరింపకుండునట్లును తమకై ప్రత్యేక  
ముగ నేర్పడినపనులను ఇతరులు చేయుటకుండునట్లును కానన  
మును పొందిరి.

రహస్యము 200 సంవత్సరములకు పిమ్మట అనగా 1815 వ  
సంవత్సరములో వీరి పరిపాలనాధికారము యొక పరీక్షాసంఘ  
మేల్పడెను.

అంతకు పూర్వమే అపాతికరీగాగాని సహకారి అపాతిక  
రీగాగాని యున్నవారుతప్ప, పరీక్ష నిచ్చి యుత్తీర్ణులైతర  
మును బొందినవారేగాని అపాతికరీగానం  
గీకరింపగూడదని కాసింపబడెను. ఇదిగాక పట్టాలేకయే అపాతిక  
రీగా నువచరించువానిని శిక్షించునట్లును వారికి రావలసినశిక్ష  
వరైతరాలను తనకు సరియైన పట్టాజూపినగాని కొద్దివారు డిక్రీ  
చేయకుండుటకును కొన్నివిబంధన లేర్పడెను.

ఈ అపాతికరీలు వైద్యునిచేగాని తమచేగాని నిర్ణయం  
పబడిన ఔషధములను తయారు చేయుటయు రోగులకిచ్చు  
టయు దప్ప శస్త్రచికిత్స జేయునూడదు.

మందులవర్తకులు

వైద్యజీవన అపాతికరీలు గాక మరెవరూ తయారుచే  
యుటకును కలుపుటకును, అమ్ముటకును కెమిస్టు అనుపేరు  
తో ప్రత్యేకముగ, దుకాణములుగలవు. వీరు వైద్యునిచే నియ  
మింపబడిన ఔషధములను నియమింపబడిన ప్రకారము తయారు  
జేసి యివ్వవలసినదేగాని తమవద్దకు వచ్చినవారికి తామే మందు  
తయారుజేసి యమ్మునూడదు. అట్లమ్మునయెడలశిక్షింపబడుదురు.  
అపాతికరీలు వీరివరేగాక మందుల తయారుచేయవచ్చును. మం  
దుల నిర్ణయించుకొనవచ్చును. రోగులకు మందులను పట్టించుట  
యు లోపలికిచ్చుటయు మొదలగునవన్నియు కాయచికిత్సకుని  
యొత్తరువుప్రకారము చేయవచ్చును.

ఇట్లు అందరికి మించిన యధికారములు స్వాతంత్ర్యములును  
కొన్ని గలిగియుండుటచే నీ అపాతికరీ కంపెనీవారు 17-18  
శతాబ్దములలో హెచ్చుగ నభివృద్ధిజెందియుండిరి.

శస్త్రచికిత్సకులు, కాయచికిత్సకులు, అపాతికరీలు,  
మందులవర్తకులు, వీరందరును విజ్ఞోయా రాజికాలమున 1858  
వ సంవత్సరమున నొకచట్టము క్రిందకు తీసికొనిరాబడిరి. ఈ  
చట్టము ననుసరించి జనరల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యు  
కేషన్ అండ్ రిస్ట్రీక్షన్ ఆఫ్ ది యునైటెడ్ కింగ్డమ్  
'General Council of Medical Education and  
Registration of the United Kingdom' అను పేర  
నొక సంఘము స్థాపింపబడెను. ఇది సంయుక్తసామ్రాజ్యము  
యొక్క వైద్యవిద్య, వైద్యుల పట్టి-వీని పరిపాలనకై యేర్పడిన  
సామాన్య సంఘము. ఇది పుట్టిన యొక సంవత్సరములోనే అన  
గా 59 లోను 60 లోను 76 లోను 86 లోను కొన్ని మార్పు  
లను జెంది అన్ని చట్టములను గలసి వైద్యచట్టము లను పేర  
నివ్వడములలోనున్నవి. 1886 వ వత్సరపు కాననము 9 పెక్కు  
ప్రకార మీ సామాన్య వైద్యసంఘము (General Medi  
cal Council లో 80 మంది సభ్యులుండురు. అందు 5-గురు  
మాత్రము రాజుచే నియమింపబడుదురు. 20 మంది విశ్వవిద్యాల  
కలాకాలచేతను వైద్య కలాకాలచేతను నియమింపబడుదురు.  
మిగిలిన 5 గురును ఇంగ్లండు- ఇర్లండు, స్కాట్లండ్-ఈ రి దేశ  
ములలోనుండు వైద్యుల రిజిస్టరులోనుండు వైద్యులచే నెన్ను  
కొనబడుదురు. ఈసంఘమే వైద్యనియమనైన సమస్తపద్ధతు  
లను పరిపాలించుచుండును. వీరు చేయు న్యాయాన్యాయముల  
పై అప్పీలు ప్రీవీకౌన్సిలువారికేగాని సర్కారు యాద్యోగ్యుల  
కేసులు అప్పీలు అధికారములేదు. మన దేశము నీమధ్య కా  
సింపబడిన చట్టమును జూడుడు. 14 సభ్యులలో 8 గురు అధికా  
రులచే నియమింతులు. 6 మాత్రము ఇతరసంస్థలచే నియమింప  
బడుదురు. వీరిపై అప్పీలును విచారింప నధికారము మన హె  
కోర్టుకు గ్రహించి జేయబడియున్నది. (అన్యాయము) దీనివల నే  
మన సర్కారువారి వ్యవస్థను తమకు తెలియగలదు.

ఈసంఘమువారు చేయు ముఖ్యగుపనులను వైద్యుల  
పట్టిలో చేరుటవలన గలుగు లాభనష్టములను సంగ్రహముగ  
వివరించెదను.

(1) 1858 వ సంవత్సరపు చట్టము, 3వ శక్తి ప్రకారము ఈ సామాన్య సంఘము పుట్టెను. (2) 10 వ శక్తి ప్రకారము వైద్యుల పట్టిక తయారుచేయుటకు నిజస్థానము యేర్పడిరి. వీరు కాసనబద్ధులై వైద్యముచేయుటకు తగినట్టి అర్హతగల వారి పేర్లను జాబితాగా నిర్ణయించును. ఇందు వైద్యము చేయువారి నియమాలు మొదలగునవి. పూర్వము కేర్పడి యిగుమార్పులలో ప్రతివత్సర మున్నొత్తింపబడును. (3) ఈ పట్టికలో యే వైద్యుని పేరు యే సంవత్సరము లేక పోయినను అతనికి వైద్యార్హత లేదని యర్థము. (4) ఈ పట్టికలో యెవరిని కేర్పి కొనవలయునో వారియొక్క 18 వ శక్తి నుండి చెప్పబడి యున్నది.

పిమ్మట ఆనేక చట్టములలో నియోగ్యులను గురించి మార్పులు గలిగించి (5) 1886 సంవత్సరపు కాసనము 20 వ శక్తి ప్రకారము, ఏక లాభాలయందుగాని, సంఘమునందుగాని ఉత్తీర్ణుల నిత్యా స్థలకు వైద్యులగుండవలసినట్లు జ్ఞానము లేనట్లు లేదని దోచిన యుదల సామాన్య వైద్య సంఘమువారు ప్రీవీ కౌన్సిల్ వారికి రిపో ర్టు చేయవలయును.

అటుపిమ్మట ప్రీవీ కౌన్సిల్ వారు అట్టి సంఘము లేక కలా కాలచే నియోజ్యులైన యోగ్యతాపత్రములను పొందినవారు వై ద్యుల పట్టికలో కేర్పి కొనవలసిని కాసింతురు. (6) కాని యే పరిశోధకా నియమగాని పరీక్షకు పోవనివారును ఫలానా సిద్ధాంతము ప్ర కారము చికిత్స చేయవలయును. లేక ఫలానా సిద్ధాంతము ప్రకార ము చికిత్స చేయరాదు అనునవర్తించు నిబంధన పరమగుడను అనగా, అలోపతి, హోమోపతి క్రొమోపతి మొదలగు యే వై ద్య సిద్ధాంతమును జేర్చియొనను. ఉత్తీర్ణులగు వైద్యులు తమ యిష్టము వచ్చిన సిద్ధాంతము నవలించి చికిత్స చేయవచ్చును. ఇట్టి నిర్ణయముల నెచ్చుచు కలాకాలకుగాని సంఘములకుగాని యోగ్యతాపత్రములనిచ్చు నధికారమును యెడల 1886 సం వత్సరపు కాసనము 20 వ శక్తి ప్రకారముగా నాధికారమును గో లొందురు.

(7) పట్టికలోనుండు వైద్యుడు న్యాయస్థానములలో నిం దిరుదైశువును అపేక్షి గలిగించు నవకడితో వైద్యునియము లో సంబంధించిన సామాన్య వైద్య సంఘమునకు దోచినపుడును అట్టి వైద్యుని నామమును వైద్యుల పట్టికలోనుండి తొలగింపవలసి దని సామాన్య వైద్య సంఘమువారు కాసింతురు. అన్ని విషయముల యందును ఈ సామాన్య వైద్య సంఘమువారే సర్వాధికారులు. ఓర్వినై అట్టిలు లేదు.

(8) కాని ఈ సంఘమువారు మాత్రము నిందితునికి జవా బు చెప్పటకు కవతాశము నిచ్చి వాని ప్రత్యుత్తరమును విని ఉచిత మగు విచారణను జరిపించి నిశ్చయింపవలయునోగాని విచారణ తేకుండ నిశ్చయింపరాదు-కీ త్రివంతులను సమర్థులును. అగు వైద్య సాధకులు తమ వృత్తి కపక్షి గలిగించు నవకడికై యొకానొక వైద్యుని పరీక్షించునపుడుగా వైద్యుల వైద్య సంఘము వారు అట్టి వైద్యుని నామమును వైద్యుల పట్టికలోనుండి తొలగింప వలయునని నిర్ణయించుదురు. సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తిరిగి విచారణచేసి తగినంత సాక్ష్యమును యెడల శోధించి తమ ఇష్టా నుసారముగ తీర్చినింపవచ్చును.

(9) వైద్యుల పట్టికలో నున్న యొక వైద్యునికి యోగ్యతా పత్రము నిచ్చిన కలాకాలగాని సంఘముగాని తమ యోగ్యతాప త్రమును తిరిగి యుపసంహరించుకొను నుద్దేశమున అట్టి వై ద్యుని పేరును ఆ కాలమున వైద్యుల పట్టికలోనుండి తొలగింప గూడదు.

(10) వైద్యులలో నెవరైనను తన తద్రు గోగులకప్పు కట్టుగా ప్రయోగించు నిక వైద్యులకంటె తానుకరుణకువాడ అని ప్రకటించుకొనుటకు అనుమతియు ప్రయోగించుకొనెడల, అట్టి వైద్యుడు అపేక్షి గలిగించు క్యాములను చేపట్టున నుండి వాని పేరును వైద్యుల పట్టికలోనుండి సామాన్య వైద్య సం ఘమువారు తొలగింపవచ్చును కాని ఈ శక్తి కంటె నధికా నియమ చలాయించవచ్చును, సామాన్య వైద్య సంఘమువారి విచా రణ న్యాయశాస్త్ర పట్టికలకు అంబడి యుండవలయును. యె ట్లనగా, ఇటువంటి దావాను విచారించు న్యాయకర్తలలో నె క్కురికైనను, అంతకు పూర్వమే ముద్దాయినిగూర్చి దురభిప్రాయ మున్నట్లుగాని, లేక ఆ దావాలో భగవదయకమగు సంబంధ మే మాత్రమేని యున్నట్లు దెలియబడిన ఆ సంఘముచే చేయ బడుతీర్మానము రద్దుచేయబడును.

(11) కాని, దాదాపుచే తప్ప అభిప్రాయము కాంది, యొక వైద్యుని నామమును వైద్యుల పట్టికలో నుండి తీసివేసిన పుడుగా వైద్యుల వైద్య సంఘముగాని సభ్యులైన వైద్య యభియోగము నుండరాదు.

(12) ప్రీవీ కౌన్సిల్ వారికి మాత్రమే యీ సామాన్య వైద్య సంఘమువారిపై పరిపాలనాధికారముగలదు. ఎప్పుడైనను సామా న్య వైద్య సంఘమువారు తమపనిని చక్కగా నెరవేర్చులేదని ప్రీవీ కౌన్సిల్ వారికి దోచినపుడు అట్టి తమయభిప్రాయమును సామాన్య వైద్య సంఘము వారికి దెలుపవలయును. వీరియజ్ఞ ననుస రించి సామాన్య వైద్య సంఘమువారు తగినమాట్టల చేయనియెడల ప్రీవీ కౌన్సిలువారే ఆ వైద్య సంఘము చేతవలసినవలల తమయి చ్చానుసారము నెరవేర్చుచు వైద్య కాసనములనుబట్టి వైద్య విషయములలో దామే తీర్పు జేపువచ్చును.

రిజిస్ట్రేషనుకు యోగ్యత

(1) 1887 సంవత్సరమునకు పూర్వము కాయచికిత్సకులు శస్త్రచికిత్సకులు, అపాతికతలు మున్నగువారు తమసంఘము, తానివారలకు యోగ్యతాపత్రములను తామే యిచ్చుకొనుచు వచ్చిరి. అప్పుడు ప్రతివైద్యుడును కాయచికిత్స చేయుటకు నొక సంఘమువారి పట్టాయను శస్త్రచికిత్స చేయుటకు మరొక సంఘమువారి పట్టాయను పొందవలసియుండెను. వేరువేరువిధ ములగు చికిత్సకులు ఒకే యోగ్యతాపత్రము ననుసరించి చికిత్స చేయబడుదు.

(2) 1887 వ సంవత్సరముననుండి కాయచికిత్స శస్త్రచి కిత్స ప్రమాతరంప్రము ఈమాదిరియందును తీర్పులైనట్లు యోగ్యతాపత్రమును పొందినవారే గాని వైద్యుల పట్టికలో చేర్చ బడుటకు అర్హత లేనట్లు కాసింపబడెను. ఇంతకు పూర్వము రిజి స్టర్ చేయబడినవారు, యేభాగమునందు రిజిస్టర్ చేయబడినో, అభాగమునందు భాత్రము కాస్త్రీయముగా చికిత్స చేయవచ్చున గాని మిగిలిన భాగములలో జేయరాదు.

అనగా నొక శస్త్రచికిత్సకుడు రోగికుండు సతిమూత్రము నకు మండిచ్చియెడల నది యాస్త్రీయముగ నుండెను. ఆనుం దుల కగు విలువనై రాలు రాబట్టుకొనుట కతని కధికారము లేకుండెను.

(3) ఒక భాగమునందు మాత్రము రిజిస్టర్ అయినవై ద్యుడు. తక్కిన భాగములందు తగిన పరీక్షల నిచ్చి యు త్తీర్ణత నొందినవారిలో గూడ రిజిస్టర్ చేయించుకొనవచ్చును. తక్కువ విరుదములతో రిజిస్టర్ చేసికొనినవారు ఎక్కువ తిరుదమును సంపాదించుకొనిన గూడ వాటిని ఏటేట చేయబడుటలలో పట్టియందు కేర్పించుకొనవచ్చును.

(4) యోగ్యత లేనివారు తమ పేరును రిజిస్టర్ చేయించు కొనినగాని చేయించుకొనుటకు ప్రయత్నించినట్లు రుజువుపడిన గాని 12 మాసములవరకు భయమునకు పాత్రులగుదురు.

రిజిస్టర్ చేసికొనినందున గలుగులాభములు

(1) కాస్త్రీయ క్రతుగ వైద్యుడు జేయుటకు నుచితుడు అని రిజిస్టర్ చేయించుకొనిన వైద్యుడు మాత్రము వ్రాసికొన వచ్చును. ఇతర ట్టు వ్రాసికొనినవో జేయవలయుదు.

(2) రిజిస్టర్ చేయించుకొనిన వైద్యులు మాత్రము సర్జు రు నాకరియొందు వర్తకులు.

(3) వీరుమాత్రము కాస్త్రీయముగ వైద్యునియ్యనట్టి కేట్లనే (ప్రమాణపత్రములను) ఇయ్యవచ్చును.

(ఇంగ్లండ్ దేశమునందు శవమును పూర్వమునుపు, రిజి స్టర్ చేసికొనిన వైద్యునివద్దనుండి తప్పక సర్టిఫికేటును తీసికొన వలయును).

(4) రిజిస్టర్ చేసికొనిన వైద్యుల యోగ్యతలో భారత గా గాని అసెనర్ గాగాని ప్రయోజనముండదు.

రిజిస్టర్ గాని వైద్యులను బలవంతపరచవచ్చును. రిజిస్టర్ అయిన వైద్యులను సోల్డ్ గా నేనలా చేరవలయునని నిర్బంధ ముండదు. ఇతర వైద్యులను బలవంతపరచవచ్చును.

(5) బ్రిటన్ నాకరిగి వైద్యునివలన తన కపకారము గలి గినదని ఫిర్యాదు చేసినపుడు, అట్టి ఫిర్యాదును విచారించు న్యాయస్థానవిచారణలో వైద్యుడు రిజిస్టరునవా డయినయెడ ల గోచియును రుజువుపడు భారము రోగిమీద పోయ్యగా నుండును. వైద్యుడు రిజిస్టర్ కానివాడైనవో తాను తగినంత జ్ఞానముండి సాక్ష్యముగనంత బాధ్యతతో చికిత్స జేసినట్లు రుజు వుపరచుకొను భారము గలిగి యుండును. అతడగ చికిత్స చేసి నట్లు రుజువుపడియెడల రిజిస్టరులో చేరిన వైద్యుడును, చేరని వైద్యుడును సమముగ శిక్షార్హు లే యగుదురు-గాని వ్యాధి తుదరలేదన్నట్లు మాత్రమున సత్యధగ చికిత్స చేసినట్లెంచబడును.

(6) రిజిస్టర్ చేసికొనిన వైద్యుడు తన కీజను రోగివై సర్జురు, శోభలలో దావాచేసి రాబట్టుకొనవచ్చును. రిజి స్టర్ కాని వైద్యులు తమ హాకీలని తమై రోగులవై దావా చేసిన చెల్లదు.

(7) 1858 వ సంవత్సరపు కాసనమును బట్టి సామాన్య వైద్య సంఘమునకు బ్రిటిష్ ఫార్మకోపియా అను గ్రంథమును సర్కారుపత్రమున ప్రయోగించుట కనుమతి యొసంగబడెను.

ఇందు, సంఘమువారు నిర్ణయించిన ప్రకారము ఉచిత మగు మందులు, వానిని తయారుజేయు పద్ధతులు, వానిమోతా దులు మొదలగునవన్నియు, సంఘమువారు రల్ఫుడవుడు ప్రచు రించు చుందురు.

(8) పట్టణములలోను, కొన్ని జిల్లాలకు సంబంధించిన ప్ర దేశములలోను రిజిస్టర్ అయిన వైద్యులు, సాంక్రామిక వ్యాధులు తగిలిన రోగులనుగూర్చి రోగి పేరు, రోగినికనించు స్థానము మొద ల గువిషయములు వెంటనే సర్కారు అధికారికి నిర్బంధముగ దెలియబరపవలెను. అట్లు దెలియపరిచినందుకు వైద్యునకు సర్కారువారు కొంత ఖజానిచ్చెదరు.

మంత్రసానులు

పాశ్చాత్య దేశములలో మంత్రసానులవిషయమై విమర్శ ముచ్చటించిరి.

విరోపాలాని శ్రీ వైద్యులు

రమారమి 50 సంవత్సరముల క్రిందట వరకు ఇంగ్లండు దేశములో శ్రీలు వైద్యము జేయుట కవర్తన లను అభిప్రాయ ము ప్రబలియుండెను. 1874 వ సంవత్సరములో అపాతికతల కాస న ప్రకారము శ్రీలను అపాతికతల పరీక్షకు చేర్చుకొనవచ్చున ని కాసింపబడెనుగాని

కాయచికిత్సక సంఘములను వస్త్రచికిత్సక సంఘము లను ఇతర సంఘములుగూడ శ్రీలకు వైద్య పట్టాల నిచ్చుట కం గీకరింప లేదు.

1876 సంవత్సరములో శ్రీలను వైద్య పరీక్షకు చేర్చు కొన వచ్చునని యొక కాసనము పుట్టింపబడెను గాని యీ కాసన మంతగ అన లులొనికవచ్చి శ్రీలకు హెచ్చుగ ఉద్యోగములు మొదలగునవి ఇప్పటికి లభించినట్లు కానరాదు. ఇప్పుడు శ్రీలకు వోట్ల నిచ్చు స్వతంత్రము కలిగియున్నందున ఇక నుండు సత్వరముగ మార్పులు గలుగవచ్చును. జ్ఞానరాశిని సంపాదించి పెట్టియున్నారు. మన పురాతన గ్రంథములయంద నేక లోపము లున్నను మొత్తముమీద జ్ఞానరాశి తరతరము లకు యభివృద్ధియగుచు వచ్చెను. గాని గడిచిన రెండు మూడు తరములనుండిమాత్రము, రాజకార్యపద్ధతులచే మనము విక్లిరి ఐనుబడియుంటిమి. మనకాస్త్రములకు ప్రోత్సాహము లేకపోవు ట యొక వైపునను, మనవిరోధకాస్త్రములకు అధికమైనప్రోత్సా హము గలిగియుండుట మరొక వైపునను, ఈద్వి యుండుటచే మనము కృంగియుంటిమి. అట్లుండియు మనము నిరాశజెంద బని లేదు.

తూర్పున బంగాళాదేశములు ఆయుర్వేదకాస్త్రమునం దలి రత్నములను బైటకుదీసి వానినిమెరుగుజెట్టి వన్నె దెప్పించి ప్రకాశింపజేయుచున్నారు. అనేక గ్రంథరాజములు నవనకాంతులతో నాయుర్వేదపతిభను చాటుచున్నవి. చాలమంది సద్వైద్యులకీర్తి యపారమై దేశమున ప్రకాశించుచున్నది. మనరాష్ట్రమునగూడ కీర్తిశేషులైన వైద్యులన్న పండిత డి. గో పాలాచార్యులవారు ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై కాశ్యతమైన పునా దినిజేయున్నారు. పశ్చిమమున పూనా, బొంబాయి, గుజ రాతు, జైపూర్ మొదలగు రాష్ట్రములందు మహానయులగు సద్వైద్యులు ఆయుర్వేద ప్రతిభను, వైద్య శిక్షాపురుషులు. స ర్కారువారెట్టి సహాయమును మనకు- తేక- కేపోయి న ను మహాజనులూ! సద్వైద్యులూ!

ఇంతవరకు పశ్చిమ దేశమునందు వైద్యాభివృద్ధికై జరి గిన పోరాటములను గూర్చి తమకు విన్నవించి యున్నాను. మనదేశమునందు గూడ ఆదినుండియు సద్వైద్యము వైద్యవిభ జనము లేకపోలేదు. చరక సుశ్రుతాదుల యంధు సద్వైద్యులకు ఐదుము చక్కగ వర్ణింపబడి యున్నది. కువైద్యులు గర్భంబ బడిరి. “కువైద్యానృప దోషరే” అనగా రాజు కువైద్యులను జేక్షింపక పోవుటచే కువైద్యులు దేశములో నభివృద్ధిజెంది యనర్థ దాయకమగునని స్మశుతమున జెప్పబడి యున్నది.

మనదేశము నందలి వైద్యపద్ధతి ప్రస్తుతము రాజపోషణ లేకపోవుటచే గౌరవహీనత జెందియున్నది-కాని మనమదై ర్యము జేందవలసిన పనిలేదు.

పాశ్చాత్య దేశములందు ఇప్పుడు మనము గమనించు నభి వృద్ధి మిక్కిలి నవీనమైనదియని తమకు మనవిజేసి యున్నాను. 1858 దశ సంవత్సరమునకు పూర్వము వారు న్న శ్రీ స త్రియును, మనమున్న సితియును పోల్చి చూచినయెడల మనపరీక్షి తులనేకవిధముల బాగుగ నున్నట్లు నాకు దోచుచున్నది. మన పూర్వవైద్యులు మన కపారమైనట్టియు అనుభవసద్మైనట్టియు మనము కొడికాలములో జరిగిన గానములు కానములు



# ఓవర్లాండు "4" ఒక గాలను వెట్రోలుకు 51½ మైళ్లు

ఒక ప్రధాన స్పీడను వారాపత్రిక కొద్దికాలము క్రిందట అనేక మోటారుకారులను వెట్రోలు వ్యయమును గూర్చి పరీక్ష చేసియుండెను ఓవర్లాండు 4 మిక్కిలి మితవ్యయము గల కారుని నిరాఘాటముగా తీర్మానించబడెను. 51½ మైళ్లదూరము పోవుటకు ఒక గాలను వెట్రోలు మాత్రమే సరిపాటు.

బెల్జియమునందు మరియొక పరీక్ష జరిగెను. వెట్రోలు మితవ్యయమునందు ఓవర్లాండు 4 కారులు మొదటి, రెండవ, మూడవ స్థానములను ఆక్రమించెను.

ఆమాదిరి పరిమాణము, బలపు, శక్తి మొదలగునవి గల మరియే యితర మోటారుకారుకంటెను ఓవర్లాండు "4" కారు మిక్కిలి మితవ్యయముతో నడువవచ్చును. దానిని మీరు మేము నిరూపించగలము.

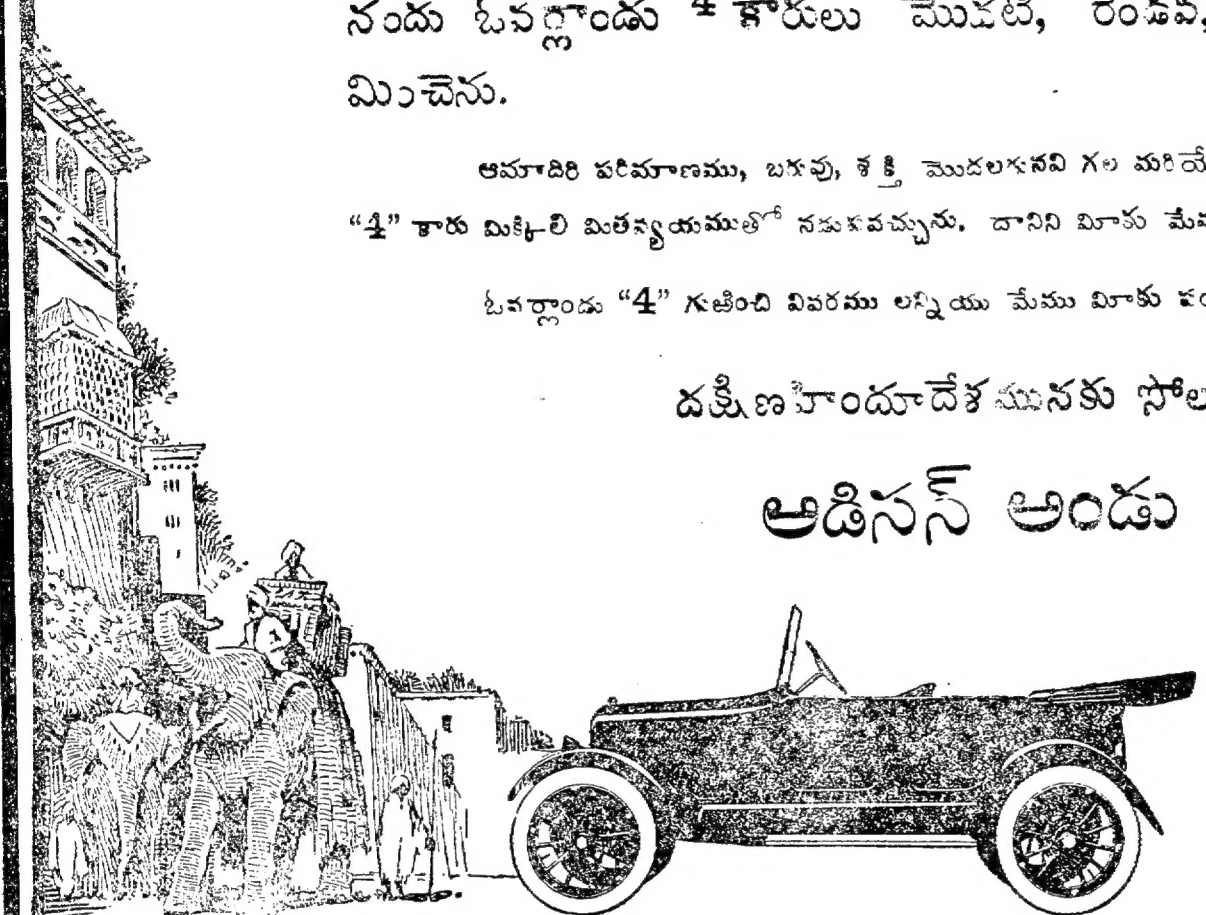
ఓవర్లాండు "4" గురించి వివరము లన్నియు మేము మీకు పంపవచ్చునా?

దక్షిణ హిందూదేశమునకు స్థానిక ఏజెంట్లు:

## ఆడినన్ అండు కో, లిమిటెడ్,

మాంట్రోర్డు,

మద్రాసు.



గలరు. ఇందులకు వైద్యుల జ్ఞానాభివృద్ధియు, సామాన్యమును, మూలాధారములు.

నిఖిలభాషాభివృద్ధి మహామండలి యేనాడు స్థాపించబడినది. యానాడే మనలను గురియున్న యంధకారము దొరికిపోయినది. వారి మార్గము ననుసరించి వైద్య సభలు బోధక ప్రదర్శనములు, వైద్యుల యశోస్థితి, సర్వవైద్య సన్మానము, వైద్య నిగ్రహము ఇవియే మనకు రాజబాటలు. వీని ననుసరించునము సత్వము నందభిమానమునను స్వదేశీయమైయున్నను ఆసత్వమును విస్మరించుచు నిజమైన శాస్త్రీయపద్ధతుల నవలంబించి పనిచేసిన యెడల నాయుత్సాహభివృద్ధి యచిరకాలములోనే యగును.

మన రాజకీయమున కొన్ని యాశలను మనకు జూపుచున్నాడు. వర్తకమే ముఖ్యజీవనముగ గలిగియుండి రాజకీయ విషయములు వాణిజ్యాభివృద్ధికి యనుకూలించు మార్గములను జూచుకొనుచు వాని ననుసరించి మనలను పరిపాలించు విధానముల నశ్వేషించు రాజ్యాంగపద్ధతు లుచ్చస్థితిలో నున్నంత కాలము మనము దొంతరమువారి సహాయమునకై యోగించుట వలన ప్రయోజన మంతగా నుండబోదు. వర్తకాధికారమును ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును, నిజముగ మనచేతిలో లేనంతకాలము మనకు దొరకలేదు. తేమోచేయుదురని మనమానించుట నేలవిడిచి సామజీయముల యని నాయభిప్రాయము.

మనయభివృద్ధికియివాడుగ జ్ఞానసంపాదనము. సోదరభావము, స్వాతంత్ర్యము ఇవియే మనగర్భస్థానమును తేరుటకుచితమైన మార్గములని మనవి తేలికగా నుచున్నాను. నేనుప్రథమమున చెప్పినప్రకారము తిమిలిమింగలవ్యాయమును భవత. సోదరభావమును విస్మరించి సోదర భావమును నిరంతర మభివృద్ధి చేయుటకై యాయుత్సాహభిమాన లందరి నిబాధించుచున్నాను.

### అమూల్య గ్రంథములు (849)

- (1) అర్థశాస్త్రము కల రూ 1-4-0; (2) స్వరాజ్య దర్శనము 0-8-0; (3) యుగంధరవిజయమునకల రూ 2-4-0; (4) పద్మిని (నవల) 1-4-0; (5) రామకృష్ణుని జీవితము 0-8-0. యం. ఆర్. కృష్ణారావు అండు కో, నల్లూరు.

### సిద్ధమై యున్నది.

అవతతెనుగుల వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చాక్రప్రకటన కాచి మనపోతకు. ఇత్యాది సంపూర్ణాధికరణము.

శ్రీ గాంధీ సహాయ ప్రణీతం బగు

### ఆరోగ్యదర్శని

సంపూర్ణాధికరణము లేకుండ సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును మనము నిర్వహించుకాలము గావున మనకు 1937 సంవత్సరముల ప్రపంచసంచారానాథకవర్తకముగ రచించిన యీ ఆరోగ్యశాస్త్రమును ప్రతిమానవునినూ ఆవిర్భవించుచున్నాడు. మనకున్న బూటక ప్రమాదాల జెప్పునాడు. శంక, బుద్ధి, అజ్ఞానాదర్శ, సహనము, శక్తి, సహనములు తమ ప్రపంచములలో ప్రమాదము 40 సంవత్సరముల నానందమును నిచ్చింది. దీని నలంకరించి. కాని, సహాయముగా 52 సంవత్సరమున ప్రపంచమంతయు నచ్చేరుచుండుటల తేము విశ్రాంతి వినిపించి భారతి స్వాతంత్ర్యసాధనాప్రయత్నముల జూడ నిట్టి పట్టునూ, ఓడిక, మనోనిత్యము లా మహనీయుని జీవితవిధానభివృద్ధిములు గాక మరేమి? అట్టి విధానమును మనము దెలిసికొని మనయభివృద్ధికి నటుల నడచుకొనే ప్రయత్నించరా? ఇందు నిరావధికితన్న బోధింపబడి యున్నది. వైద్యులకైతేను. బోధనము లగత్యములే. ప్రకృతిమూర్తిమాల నర్హించుట మూలముననే వ్యాధుల గా ముంద తేలికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దుర్భింధివన బహుములముగ జిక్కిజేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యుగధనము. గుణరాతి హిందీ భాషలయందీ గ్రంథము నేలకడలు కర్మపతి యుండెను. చక్కని అక్షరీకరణము. పెద్దకచ్చు. పరిష్కరితము. ప్రతి 1-కి కల రూ. 1-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0. 12 ప్రతులు: రూ 8-1-0.

నేతు బుదిర్పు, మచిలీపట్నము లేక, పోస్టు జాక్కు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు

కుష్మంధోగ నిర్మూలనకు నిజమైన పూచీ

ఆయుర్వేదముతో గూడ ఆంగ్లేయవైద్యము, రోగ సాధ్యత వస్తు ప్రయోగ చికిత్స, జంతు ఆవయవ ప్రయోగ చికిత్స మొదలగు అనేక వైద్యశాస్త్రములు చదువుటవలన ఆయుర్వేద విజ్ఞానము మనకు పొగుగ కలిగినది. ఆపురూపము లగు ఓషధుల మహత్వము పవ్యతవాసులగు కోమలు వనైరాలవద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని ఆసాయములనుగానై నేర్చుకొనబడి పరిశోధింపబడినవి. అస్తాదశ కుష్టులు అన్ని అనగలలోను పూచీవైక కుదర్చబడును. మా దగ్గరవుండి బోషధము నేవించు కుష్టురోగులు వారికి గుణము కనుపించిన కొలది వాయుదాల వైని సామ్య యివ్వవచ్చును. ఆలాగు గుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదురవచ్చునని రోగికి నమృతము పుట్టక పూర్వముగాని, సామ్యమియు నియ్య నవసరములేదు. ఈ త్తన ప్రయత్న మూలముగ సహితము కుష్టురోగులకు చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును. అన్ని జాతుల కుష్టురోగులకును అందరు రోగులకును ఒకటే దివ్య అవుషధముకాదు. ప్రతిరోగిస్థితియును రోగమును ఆలోచించి అందులకు తగినమందు యియ్యబడును.

దీప్తావయ నిర్మూల } వి. యమ్. రాజా  
నాలయము. }  
భీమునిపట్నము } (816) పిచ్చవ్యాధులకు ఘనమైన ఆయుర్వేద వైద్యులు.

### శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(547) సెక్యూరటీ కేసు (1437)

#### స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

#### వండిత మదన మోహన మాధవ

#### గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

నావిక నామవ్యామిశాస్త్రముల అండ్ నేజి

392, ఎన్.ఎస్.ఆర్. బస్ స్టేషన్, ఇస్కాన్.

## ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ నవంబరు నెల 12వ తేది  
శనివారము

### లాయదుబార్జిగారి

### గిల్లుహాలు ప్రసంగము.

లాయదుబార్జిగారు గిల్లుహాలులో ప్రసంగించుచు, ప్రపంచస్థితినిగూర్చి కొంతవారము తెలియజేసెడిది. వాషింగ్టనునభిర్యుతముయమున జరుగుచున్నదనిరి. వివిధదేశములను గ్రాత్రసంగ్రామసాధనములను నిర్మించుచున్నవి. వెయ్యి కన్న నెక్కుడు విధ్వంసక యంత్రములను సమకూర్చుచున్నవి. సంగ్రామమంతరించి, సంధిసమావేశములుగూడ నానారాష్ట్రసంఘసభ తీర్మానముల గావించుచున్నను, ప్రపంచవ్యవహారములలో మార్పుగలుగలేదు. కలహబీజములు తొలగలేదు. మారణసాధనములను తగ్గించుటయే, రక్షణమార్గమని లాయదుబార్జిగారు బలికిరి. ఈవిషయమునుగూర్చి నిర్ణయించుటకు వాషింగ్టను సమావేశముగూడుచున్నది. కాని వాషింగ్టను సమావేశ మిక్కార్యమును నిర్వహింపగలుగునా? ఇంతవరకును నిర్మించబడిన సభలు నిర్వహింపజాలని కార్యమును, వాషింగ్టను సమావేశము మాత్రము జయప్రదముగ కొనసాగించునా? మారణయంత్రసాధనములను తగ్గించినంతమాత్రమున, కలహబీజము లంతరించునా? కలహబీజము లంతరించినంతవరకు, మారణయంత్రసాధనముల నెప్పటికప్పుడు హెచ్చుకేయవచ్చును. సంగ్రామములు పొడనూపకుండుటకు, వివిధజాతుల హృదయములలో మార్పుగలుగవలెను. నిజసాధారణభావము ప్రవర్ధిల్లవలెను. లేనియడల, చీటికీమాటికీ మనస్పర్థలడయించి, పోరాటములు జరుగును. పెద్దజాతులు చిన్నజాతుల స్వాతంత్ర్యమును అరికట్టదలచునంతవరకును, కరాధీత ప్రపంచమునం దింకను వ్యాపించునంతవరకును, మనస్పర్థలు తొలగిపోవు. అన్ని దేశములకును స్వాతంత్ర్యమున సరమను సంగతిని నిర్ణయించి తదను గణముగ ఏర్పాటులను కావించని ఎడల, ప్రపంచమునందు ఎప్పుటికప్పుడు పోరాటము లుడయింపక తీరవు. అన్నిజాతులకును స్వాతంత్ర్య మనుభవించుటకు సమానపు హక్కుగలదు. వాషింగ్టను సమావేశము వారు ముందుగ నిసంగిని నిర్ణయించి, ఆపివేట్ట యద్దోపకరణములను తగ్గించువిషయమునుగూర్చి యోచించుట ఫలప్రదముగ నుండును.

సికాఫీను నాయకు వగు డివెలరాగా రీషయమై అమెరికా ప్రతివాద్యమువారికి జవాబిచ్చుచు సత్యమును నానారాష్ట్ర సంఘమును నిర్మించినగాని యద్దోపకరణములు తగ్గవని చెబిరి. యూరపు భండమున సంగ్రామమున విజయముబడసిన జాతులు జాతీయ స్వపరిపాలనసూత్రము సంగీకరింపక బోవుటచే, నిజముగ నానారాష్ట్ర సంఘ సభ ఏర్పడలేదనియు, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము లీ లోకమును తీర్చవలయుననియు, ప్రపంచమంతయు అమెరికాపై తనదృష్టిని బాపియున్నదనియు, అందు ముఖ్యముగ ఇర్రెండుదేశ మిందుకొరకు వేచియున్నదనియు, డివెలరాగారు నూచించిరి. ప్రతిజాతికిని స్వపరిపాలనార్హత గల

దను సూత్రమును గుర్తించవలెవరకు, ప్రపంచ శాంతి చేకూరదని డివెలరాగారు చెలిపిన వాక్యములం దెంతటి సత్యముయినను ఇమిడియున్నది. ఈ సత్యమును గ్రహించక, ఇతరవిషయములగూర్చి ఎంతటి శ్రమపడినను, నేలనువిడచి సాము జేయుట యగును. స్వయంనిర్ధారణ సూత్రము ననుసరించి, అన్నిజాతులకు స్వపరిపాలనము ముందుగ చేకూరవలయునని ఇర్రెండుదేశ మేగాక, హిందూదేశముగూడ ఆపేక్షించుచున్నది. ప్రపంచ శాంతికిని, ప్రపంచ పునర్నిర్మాణమునకును, వివిధ జాతుల స్వాతంత్ర్యము బలపడుట యవసరమని భావించుచున్నది. వాషింగ్టను సమావేశమునా రీషయమును గుర్తించి నిర్ణయింప నిది, ఇదియు మరియొక నానారాష్ట్ర సంఘసభవలెనేకరిణమించును. ప్రతిజాతీయస్వార్థపరత్వమునవలంబించి వెరుకటివలె కయ్యమునకు కాలుత్రవ్వట సంభవించును. వాషింగ్టను సమావేశమునందును, ప్రస్తుత స్థితికి భంగముకలుగదనియే కొందరుసంశయించుచున్నారు. అయినను, ఇర్రెండుసమస్యను వాషింగ్టను సమావేశదృష్టికి దెచ్చుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. ఇర్రెండుసమస్య నొక్కదానిని గూర్చి వాషింగ్టను సమావేశము నిర్ణయించినను చాలదు. స్వపరిపాలనమంతవరకును నిరాకరింపబడిన జాతులన్నిటికిని నది చేకూరినగాని, శాశ్వత లాభము గలుగదు.

ఇర్రెండుసమస్యను త్వరలో కరిష్కరింప నెంచుటకు, వాషింగ్టను సమావేశము లాయదు బార్జిగారికి కొంతవరకు పుట్టించి యుండవచ్చును. వాషింగ్టను సమావేశము వారీషయమును గూర్చి యోచించుకముందే, దీనిని ఆంగ్లదేశము సంతృప్తికరముగ వరిష్కరించునెడల ఇది ప్రపంచ శాంతికి తోడ్పడినదియగును. ఇర్రెండు సమస్యనుగూర్చి లాయదు బార్జిగారు గిల్లుహాలులో ముచ్చటించుచు, ఈవిషయ మిప్పుడు సందిగ్ధస్థితికి వచ్చెనని చెలిపిరి. లోకములు మూడుపక్షములందును గలవని వారు నూచించిరి. ఎవరికట్టుదలలను వారువిడనాడక, తమ కంతమే కొనసాగవలయునని ప్రతిపక్షమువారును పూనుచో, సమాధానము గుదురదని లాయదు బార్జిగారు బలికిరి. దేశ చారిత్రములో నిది యత్యంత సందిగ్ధసమయమని వారు చెలుపుచు, ముగితు లింతటి కష్టస్థితి నెన్నడును నెదుర్కొనలేదనిరి. సంగ్రామ సమయమునందుగూడ, లాయదు బార్జిగారింతటి విషమస్థితి గాంచలేదు గాబోలు. సికాఫీనుపక్షమువారియందే గాక, తమయందగూడ లోకము గలదని లాయదు బార్జిగారిప్పుడు బహిరంగముగ నొప్పుకొనవలసి వచ్చెను. అల్పప్రభుత్వమువారి సమయమున గావించనెంచెడి యాటంకములవలన, తుదకు వారికే సప్తము గలుగునని లండను మైక్యుపత్రిక సయితము చెలిసినది. శతాబ్దములనుండియు కొనసాగుచున్న ఇర్రెండుదేశ ప్రాతికూల్య మంతరించునని సమయమున అల్పస్వరూపకక్షమువారు ఇర్రెండు దేశీయలయియుండియు సందర్భములను గుర్తించ వలదాయని యడిగినది. అల్పస్వరూపకక్షమువారు అట్లు పెట్టినంతమాత్రముగ వారికి లాభము విశేషము గలుగకున్నను అనవసర సంఘర్షణమున కెడము గలుగును. ఇర్రెండు సమస్య తీవ్రతను లాయదు బార్జిగారు గుర్తించుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. ఇటులనే ఈజిప్టుదేశ సమస్యగూర్చి ఆంగ్లదేశము శ్రద్ధవహించుచున్నది. కాని అక్కడను నిజనాయకుడగు జాగల్ పాపాగారిని వదలి, అడిల్ పాపాగారితో రాయబారములు జరుపుట, శోచనీయము.

ఇటీవలనే కొందరు పార్లమెంటుసభ్యులు ఈ జిప్టుదేశమునకు వెడలి అక్కడిసంగతులను కనుగొని ఆంగ్లదేశమునకు తిరిగివచ్చిరి. ఈజిప్టుదేశమునందు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ చిన్న మొదలు పెద్దవరకు వ్యాపించియున్నదని వీరు నూచించిరి. జాగల్ పాపాగారి నాయకత్వమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, మేజరు బార్నెసు అను పార్లమెంటుసభ్యు డిటులబలికెను. “ఈజిప్టుదేశపు భూమిపై వందలకొలది మైళ్లు పర్యటనము సలిపితిమి. ఈజిప్టుప్రజలను వెలకొలది జూచి, వారిలో మాటలాడియుంటిమి. ఈజిప్టుదేశ జాతీయత్వము ప్రతిఫలించినదేనెకి మనజాడవరయిన నున్నయడల, ఆతను జాగల్ పాపా యొక్కరేమని మాకందరకును దోచెను. ఈజిప్టుప్రజలకును బ్రిటీషుప్రజలకును విరోధమెద్దియు లేదని మేము కనుగొంటిమి. మాకు కలుమారు లిటులజెప్పిరి. బ్రిటీషువారు ఈజిప్టుదేశములోనుండుట మాకిష్టమే. మాకు వాడయజమానులుగ నుండగూడదు. స్నేహితులుగ నుండవచ్చును. మాకు పాలకులవలెగాక, అతిధులుగ నుండవచ్చుననిరి. జాగల్ పాపాగారు ఈజిప్టుదేశమున లాయదుబార్జిగారి స్థానమునాక్రమించుచున్నారు ఈజిప్టుదేశములోనే రాయబారములను సలిపినను జాగల్ పాపాగారిని వదలిపెట్టి బని చేయుట అనర్థదాయకమగును” ఈజిప్టువ్యవహారమునందును, ఆంగ్లదేశమునకు కొన్ని లోపములను కావించుచున్నది. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు హిందూదేశసమస్య విషయమై లాయదు బార్జిగారు తమప్రసంగమున ముచ్చటించుటకు వింతగ నుండకమానదు. ఇతరమంత్రులుగూడ, హిందూదేశ విషయముగూర్చి ఉపేక్షభావము జూపుచున్నారు. ఇర్రెండు, ఈజిప్టుసమస్యలతో బాటు, హిందూదేశ వ్యవహారము సీసమయమునందే కరిష్కరింపక బోయినచో, ప్రపంచశాంతి సుస్థిరముగ నెలకొనజాలదు. ప్రపంచ పునర్నిర్మాణము కొనసాగలేదు. కామన్వెల్త్లో ఇందు విషయమై చర్చజరుగుటకయినను, ప్రభుత్వము వారవకాశ మొసగి యుండలేదు.

పార్లమెంటు సభవారీమారు గూడునపుడు, మాంటూసూగారి వేతనముగూర్చి చర్చ జరుగుట కవకాశ మియవలయునని సర్ జాగ్సను హిక్కు గారు గోరగ, ఛేంబర్లెయగారు సరి యనిరి. ఆసమయమున హిందూదేశ వ్యవహారము చర్చకు వచ్చును. ఈమారు పార్లమెంటుసభ ముగియక మునుపు చర్చ జరుపుటకు కాలములేదనియు, ఉన్నను అందుకిది సమయముగాదనియు ఛేంబర్లెయగారు బలికిరి గాని, కారణము తెప్పియో వారు చెలుపలేదు. కలనల్ గ్రెట్టయగారు, ఛేంబర్లెయగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముతో సంతృప్తిజెందక, హిందూదేశపు పరిస్థితులు నానాటికి చెడిపోవుచున్నటుల చెలియుచున్నదనియు, పార్లమెంటుసభ మరల గూడులోకలనే విషమస్థితి యురుదెంచవచ్చుననియు బలకగ, అవసరమగుచో ఏసమయమునందయినను పార్లమెంటు సభను సమావేశ పరుపవచ్చునని జవాబిచ్చుటతో ఛేంబర్లెయగారు సంతృప్తిజెందిరి. ఈ తరుణమున హిందూదేశమునుగూర్చి చర్చ జరుగవలయునని యానియనిస్టు సభ్యులు ప్రతిపాదించుట, నిర్బంధముల నింకను హెచ్చు కేయనిమిత్తమయినను, పార్లమెంటు సభవారు తమ యభిప్రాయ మెద్దియో చెలుపక తప్పించుకొనుట యసభ్యముగ గనుపించుచున్నది. దేశమునవిషమస్థితి యురుదెంచుచున్నదని యూనియనిస్టు సభ్యులు గ్రహించిరి. కాని, దీనినెదుర్కొనుటకు మార్గమేమి? ప్రజల స్వపరిపాలనా



భీష్మమును సఫలపరుచుట, లేక దండన పద్ధతుల నంతు లేక కొనసాగించుట? రెండవపద్ధతి యిం తకుమున్నే విఫలమయ్యెను. ఇకముందును విఫ లము గాంచక లేకును. మొదటి పద్ధతివలన, హిందూదేశ సమస్య సంతృప్తికరముగ పరిష్కార మగును. పార్లమెంటుసభకు ప్రతిష్టయు దక్కును. లాయడు బార్నిగా రింకను తమ దృష్టిని విర్లందు దేశముపైవలె హిందూదేశముపై నిగుడించి నటుల కనుపించదు. కాని, కాలప్రవాహము లా యడు బార్నిగా రింకను నున్నప్పుడు కదల్చక మానదు.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘము:

భవిష్యత్కర్తవ్యము

భవిష్యత్కర్తవ్యమును గూర్చి నిర్ణయించు తుకు ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘము లే పటిడినము విజయవాడలో సమావేశమగును. విజయవాడలో, కాంగ్రెసు కమిటీవారు వెనుక నిర్దేశించిన కార్యక్ర మముపూర్తియయ్యెను అఖిలభారతవర్షమువిజయ వాడ కార్యక్రమమును సంపూర్తి జేయుటకు కుతూహలముజూపి, శ్రద్ధతో కృషినిచేసెను. విజయవాడలో గావించిన సంకల్ప మిటుల ఫల ప్రదమగుట, విజయవాడకేగాక, ఆంధ్రదేశమున కంతకును అఖండకారవము గలిగించెను. ఆంధ్రుల కరువుకఠిన్వ లతయించెను. ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘమువారు లేపు గావించెడి నిశ్చయము, ఆం ధ్రులకేగాక, హిందూదేశమునకు గూడ మార్గ దర్శకముగ నుండవలెను. ఆంధ్రు లీమార్గవలం బించెడి మార్గమునందు అపజయముగాంచుచో, కారవము కోల్పోయెదరు. అందుచే, మిగుల జాగ రూకులై, పూర్వాపరసందర్భములను బాగుగ యోచించి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కనుకూలముగ కార్యక్రమమునేర్పరుచుట భావ్యము. నిరాకరణము తో బాటునిర్మాణముగూడ కొనసాగుచుండినగాని, కాశ్యతోపయోగము గలుగదని తెలిసిన విషయ మే. విద్యాప్రతిష్ఠాపనల బహిష్కారముతోబాటు, జాతీయ విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలను నెలకొల్పబయు, న్యాయస్థాన బహిష్కారముతోబాటు పంచాయ తులను స్థాపించుటయు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారము తోపాటుస్వదేశవస్త్రనిర్మాణమునుకావించుటయు ఎటులయవసరములో దేశముగ్రహించినది వ్యతిరేక పద్ధతియను, నిర్మాణకద్ధతియు కలసి జరుగుచుండు నపుడే, నిరాకరణోద్యమము సత్వరాభివృద్ధిగాంచును. నిరాకరణోద్యమమును విధ్వంసకోద్యమ మని యాక్షేపించిన వారు, సయితము, ఆ యుద్యమము మూలమున దేశమునకు గలుగుచున్న నిర్మాణోపయోగమునజూచి నిరుత్తరులు గావలసివచ్చెను. శాసనోల్లంఘము వ్యతిరేకపద్ధతి. ప్రభుత్వశాసనములను గుర్తింప నపుడు, అందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ నిర్మాణము జరుగుచుండవలెను. అప్పుడుగాని యాపద్ధతి కొనసాగనేరదు. ప్రజలు తమ సంస్థాపనలను తాము స్వతంత్రముగ జరుపుకొనుచుండవలయును. స్వరాజ్యోత్సాహము కార్యరూపము దాల్చుటకు, స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు సాధనములు. గ్రామ పంచాయతులు, జాతీయవిద్యాలయములు, స్వదేశవస్త్రనిలయములు, స్వదేశధనాగారములు, మొదలగు ప్రతిష్ఠాపనలు గ్రామములందు స్వతంత్రముగ కొనసాగుచు, ప్రజల యక్కరలను తీర్చుచుండ, వ్యతిరేకపద్ధతియగు శాసనోల్లంఘనము కొనసాగును. లేనియడల, నది నిరభ్యంతరముగ కొనసాగుట కష్టసాధ్యమగును. ఆకారణముచేతనే కాంగ్రెసుకమిటీవారి తీర్మాన

మునందు శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు కొన్ని నియమముల నేర్పరచిరి. గాంధీ మహాత్ముడు ఈతీర్మానమునుగూర్చి ప్రసంగించుచు, వ్యక్తులుగాని, మండలములుగాని శాసనోల్లంఘన ము నవలంబించక బూర్వము సహాయనిరాక రణ కార్యక్రమమును ముందుగ పూర్తిజేసి యుండ వలెనని వ్యక్తీకరించెను. ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘ మువారీసందర్భములగూర్చి దూరమాలోచించుట యావశ్యకము. శాసనోల్లంఘన మనిన శాంత విప్లవమని, మహాత్ముడు నిర్వచించెను. శాసనాధికారము దీనివలన స్తంభితమగునని చెలి పెను. దీని భావమేమి? శాసనోల్లంఘనకుగడంగిన యడల, ప్రజలేశాసన బాధ్యతను వహించవలెను. శాంతిని కాపాడుటకును, దౌర్జన్య మేమాత్రము జరుగకుండజూచుటకునుపూచీనివహించవలయును. ప్రత్యేక పరిపాలనపు బాధ్యతను వహించవలసి వచ్చును. కేవల సహాయ నిరాకరణమునందుకన్న, శాసనోల్లంఘనమునందుగల బాధ్యత యధికమని, గాంధీమహాత్ముడు కలుమారు చెలిపియుండెను. సహాయ నిరాకరణమునందు, ఇచ్చాపూ ర్వకముగ జేసెడి సహాయమునునిరాకరించిన చాలును. పర్యవసానమునకు బాధ్యత యంతగ లేదు. శాసనోల్లంఘనము నందు, దౌర్జన్యము సంభవించినను, ఏయితర యసభ్యఫలితములు చేకూరినను, ప్రజలపై నైతిక బాధ్యతగలదు. అందుచే సక్రమ నిర్మాణము ప్రక్రమ కొనసాగనిది, శాసనోల్లంఘనము కొన సాగదు. శాసనోల్లంఘనము స్వరాజ్యసిద్ధికి కడ కటి పద్ధతిగ భావించబడుచున్నది. ఈపద్ధతియం దపజయముగలిగిన, దేశమునిరాశ జెందవచ్చును. దేశమొకమారు నిరాశజెందిన, త్వరలో దాని నుండి కోల్పోనజాలదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి శాసనోల్లంఘన మొకమార్గమయినను, స్వరాజ్యసిద్ధి గూడ దానియందే గలదు. అందుచే, సాధనమును గమ్యస్థానమును అందు మిళితయైయున్నవి. స్వరాజ్యసిద్ధి, ప్రజలసౌస్థములందే గలదు. వారికి దృఢ సంకల్ప మున్నచో, స్వరాజ్యము తప్పక సిద్ధించు ను. ప్రజల సంకల్పబలము ననుసరించి ప్రజాశయ సాఫల్యము సిద్ధించును. నిరాకరణోద్యమము నందలి వివిధాంశములను వారిసంకల్పమును బల కరుచుటకే ఉద్దేశింపబడినవి. ప్రతిమండలమున, స్వరాజ్యసిద్ధికి కృషిసలపవలెననిన, గ్రామము లన్నియు కార్యోత్సాహము జూపినగాని, అపని నెరవేరదు. గ్రామప్రజలు తృప్తిహముజూపుట య సన, నాయకులు నిర్బంధింపబడినను, వారు నిరుత్సాహముజెందక తమ ధర్మమును ధయిర్యముతో నెరవేర్చు శక్తిగలిగియుండవలెను. ఇందుకు ప్రజలు తమపైగల ప్రచండబాధ్యతను గమనింప వలయును. మున్నుండుగ శాసనోల్లంఘనమువలన వారెట్టి బాధ్యతను నిర్వహింపవలసివచ్చునో, ప్రజల కెరుకపడచి వారి యభీష్టమును కనుగొనుటకు, ఆంధ్రరాష్ట్రము సంఘమువారు ఏర్పాటు జేయుట ఆవశ్యకము. ప్రజాభీష్టమును గైకొనక, ఏకార్యమును కొనసాగించినను, అపజయమున కవకాశముండును. ప్రజాభీష్టమును కనుగొనుటకు కాలమంతగ జట్టును. శాసనోల్లంఘనమునకు ప్రజలలోగల పరాధీనత బోలగవలయును. పరాధీన భావము తొలగిన, స్వరాజ్యసిద్ధి చేరువులోనుం డును. పరాధీనభావము తొలగుటకు స్వ పరిపాలనమునకు దోహదమొసగడి ప్రతిష్ఠాప నలు గ్రామములలో నిరాటంకముగ కొనసాగు చుండవలెను. అప్పుడు నిరాకరణమునకును నిర్మాణమునకును సమానాభివృద్ధి గలుగును. పాలకులు ప్రజల సంసిద్ధతను తప్పక పరికించెదరు.

ప్రజల మనోరథ మీదేరక మానదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘ ముందుచే, ఏయే ప్రాంతములలో నిరాకరణోద్యమ కార్యక్రమము బాగు గనాచరణలోనికి వచ్చెనో, ఏయే భాగముల ప్రజలు కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానమును కొనసాగించుటకు ముందుకు వైచెదరో ముందుగ కనుగొనుట భావ్యముగ నుండును. ఏ కార్యమునయినను ప్రజలు తమంతట తాము నిర్వహింప బూనినచో, అది నిరాటంకముగ జరుగును. స్వదేశోద్యమ మును కొనసాగించుటయందేమి, తిలకు స్వరాజ్య సిద్ధికి కానుకల నర్పించుటయందేమి, శాసనసభల బహిష్కారమును కొనసాగించుటయందేమి, ప్రజలు తృప్తిహముతో ముందుకువచ్చి బనిచేసియుండిరి. అవసరముగ త్యాగముల గావించుటకు వారందుచే వెచుదీయరని నమ్మవచ్చును. కాన, నూతన కార్యక్రమమునుగూర్చి ప్రజల కెరుక పరచి, దానిని జయప్రదముగ కొనసాగించు బాధ్యతను వారికే వర్పించుటకు, ప్రజాభీష్టమును కను గొనుట పాడియని వేరుగ జెప్ప వసరములేదు. ఇటుల జేయుటవలన, శాసనోల్లంఘనము నవలం బించుట తృప్తిహముండదని దలంప నక్కరలేదు. సందర్భముల నన్నిటిని గ్రహించినపుడే, నిజోత్సాహము వెల్లడియగును. లేనియడల, ముందుకు వచ్చెడివారు పలువురు పిమ్మట వెనుకడుగువైచుట తలస్థించును. అందువలన, యుద్యమమునకు మరింత సప్రముగలదు. హిందూదేశము విధితేక, ప్రజాభీష్టసిద్ధికొరకు కడపటిమార్గముల నవలంబింప నిశ్చయింపవలసి వచ్చునపుడయినన, ప్రస్తుత మవలంబించెడి నిష్ఫలములగు పద్ధతులను మాన్పించి, సత్వర స్వ పరిపాలన సిద్ధికి తోడ్పడుట, ఆంగ్ల దేశ ధర్మముగాదా? కరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యపు కోర్కెను అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసువ్వారా ప్రపంచమున కెరుకపరుపవలయునని, దీర్ఘరాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘమువారు తీర్మానించిరి. అంతటియ వసరము గలుగకుండ, హిందూదేశసమస్య సీతోపు ననేభారతీయులసంకల్పమునకనుకూలముగ పరిష్కరించుట కాంగ్ల దేశము బూరుకొనుట భావ్యము. అటుల గావించుకొన్నన, ప్రజల లోలోపల జూపెడి సంసిద్ధతములమున, ఆంగ్ల దేశము హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించకమానదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము తనవిధి సితరుణమున ధర్మబద్ధముగ నిర్వహించి, ప్రశంసకు పాత్రమగుగాక!

ఆంధ్రానుగామి పడ దౌర్జన్యము

యూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్న భారతీయుల సహ యార్థము, ఆంధ్రానుగామిటీవల నాదేశమునకు వెడలి యుండిరి. ఉగాండాకు వెడలుచుండగ నెక రైల్వేస్టేషనుయొద్ద ఆంధ్రానుగామి బలమగు దెబ్బలగొట్టెరనియు, కక్షము దినములవరకు వారు మరిల లేచితిరుగుటకువీలుండదనియు, సర్వెంటుఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు చెలిసెను. మూరవీయను లొక రీదౌర్జన్యమునకు పాల్పడియుండునని, ఈపత్రిక తలచుచున్నది. భారతీయులకు న్యాయమువరిగిన, తెల్ల వారల పరువుపోవునని భయపడుచుండు వారు, ఆంధ్రానువంటి కరోపకారపారిణుని హిం సించుటలో వింత ఎద్దియు లేదు. కాలసిలలో న్యాయము జరుగుటకు, వీలులేదని స్పష్టపడుచు న్నది. భారతీయులనే గాక, వారికక్షము వహించినవారినిగూడ బాధ పెట్టుచున్నపుడు, తెల్ల వారి ఆశయమెద్దియో తేటపడుచున్నది. లొకకళ్యాణమును వారు వాంఛించుట లేదనియు, తమజాతికి జెందని వారిని పీడించుచు, పర్ణవివక్షతను జూపుచున్నా

ర నియు, గ్రహింపవచ్చును. ఆంధ్రాను గారే గాక, ఇంతకు పూర్వము భారతీయుల పక్షము వహించిన వారనేకులు గూడ కాలనీలలో భాగల ననుభవించిరి. కాలనీలు హిందూ దేశమునకు సహాయము జేయుననియు, సామ్రాజ్యభిమానము హిందూ దేశమున నింకను పెంపొందిన గాని లాభము లేదనియు ఖలికకి వారు, ప్రస్తుత పరిస్థితులను గుర్తించినటుల గను పొందు. కాలనీలలో భాటు హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించినగాని, హిందూ దేశమున కర్హ కారవము గలుగనేరదు. ఆంధ్రానుగారి ఎడ గావించిన దౌర్జన్యమును హిందూ దేశమునకు గావించినటులనే భావించవలయును. ఇకనయినను, తడవు సేయక సోదరులన్య దేశములందు పడుచున్న కడగండ్ల బాపిలకయినను, భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారును అన్ని సంఘములవారును దృఢ సంకల్పముతో మాతృదేశ బంధ విముక్తికి పాటు బడుట, ప్రధానధర్మము.

### విదేశ వార్తలు

#### నాషింగ్టను నగర

ప్రధానమంత్రిగారి యుపన్యాసము

గిల్టహౌసు నందు ఒకవిందు సందర్భమున కర్తవ్య ప్రభుగారి యాచార్యము క్రింద లాడుతు జాన్సిగా రుహసిందిరి. ఆ సందర్భమున వారిట్లు చెప్పిరి. నాషింగ్టను. సభ ఆ కాలమునందు ఇంగ్లండునుండి. కాలముపరిపక్వము కాక పూర్వమే ఈ సభ జరింపలేదు. పూర్వముకంటె కఠినతను తెక్కున నాకనకర మైన సర్వగ్రామములను చాల దేశములవారు ప్రోగుజేయు చున్నార. ప్రపంచరక్షణమునకు ఆయుధనియమ మొక్కటియే మార్గము. గతకర్తవ్యమునందు విల్లండు దేశమును ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము నందు సరిసమాన స్థానమును పొందగోరితిమి. ఇదివరకు కంటె ఈ సమయమున దీనిని లక్ష్యమున నుంచుకొనలేదు. మనము క్లిష్ట సమయమును సమీపించుచున్నారము. కాని సందితుడుటకు సంశయము లేదు. తప్పులన్నియు నొక పక్షమున మూలమేలేవు. మూడుపక్షమువారిలోను. ప్రతిపక్షమువారికిని త్రోవము గలదు. సంశయభక్తు తాము పట్టిన వుండేటికి మూడేకాళ్లని వాదించుటకు వచ్చినయెడల పరికారు. అందువలన వారివారి పక్షములవారు నెవరొకరును గాని కాంతి చేకూరనేరదు. ప్రభువుమన మన కెక్కున బాధ్యులగుదు. మనము మనబలమును ద్విగుణీకృతము చేయవలసియగును.

మన దేశ పరిత్రమనందు ఈ మయము చాల పాముఖ్యమై నది. ఇదివరకే ముగ్రులును ఎదుర్కొనని క్లిష్ట పరిస్థితులను మన మెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. మన దేశమున కిదివర కే దేశమునకు లేనంతలుబలము గలదు. అందువలన చాల ఇబ్బందిగ నున్నది. కాని మనము ఇంతకంటె కష్టములను జాటితిమి. తుపాను సమ సెను. ఇక నభివృద్ధి చురుకుగా జరుగక పోయినను అభివృద్ధిమాత్రము నిష్పీయము. కృషివలననే రిక్తములగు ఖజానా పెట్టెలను పూర్తి చేయవలెను. కార్మిక లోకము నంకిన ఆవరించిన మొక మధ్యస్థ మగుచున్నది. ఆంగ్ల దేశముయెడల నమ్మకము. భీరముగ నున్నది. సరుకులేకుండ మైకి మాత్రము దాబుగా కన్పించుకేయు పద్ధతిని మన మెప్పుడును తలపెట్ట లేదు. మనము కష్టముల నెదుర్కొని వాని ఛేదించుకొని బయటికివచ్చితిమి. మనము కేవల సమర్థవింప వలసికపు దనుభవించితిమి. జహురుతులనందలవలసికపు దందితిమి. మార్చి నెలనుండియు ఆక్రిబరు నెలలో నెక్కున ఆంగ్ల దేశము నుండి ఎగువకులు జరిగెను.

చి కి ర్న

కర్ణాట ప్రభుగారు విదేశాంగ మంత్రిల సభి నందించెను. నాషింగ్టనునైపు అందరును విశ్రాంతిలో నుంచుండిరి. మన బాధలను దప్పించుకొనుటకు ఏకమార్గములమై అంతర్జాతీయ కార్యముల పరిష్కరించుకొనవలె నని ప్రభుగారు నుడివిరి.

భారత దేశ విషయముల చర్చ.

కామస్వ సభయందు సర్ విలియంజాన్సును హిక్కుగారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చాంబెర్లెనుగా నిట్లు చెప్పిరి. ఈ సమావేశ

ము ముగియక పూర్వము భారత దేశ విషయము చర్చించుట సంభవము. అట్లు చేయుటకు ఈ సమావేశము ముగియక పూర్వము వ్యర్థమిచ్చును. ఆ విషయము చర్చించుట కిది సమయముగాదు. సర్ విలియంజాన్సును హిక్కుగారు ఈ విషయమును గురించి సభలో చాలనుండి ఆతురత పడుచున్నారనియు ఈ వర్తమాన పార్లమెంటుసభలో భారత దేశమును గురించి చర్చింపనే లేదని యు మాంటాగూగారి జీవము విషయమై రాబోవు సమావేశమున చర్చించుటకు వాగ్దానము చేయ వలసివదలెను నుడివిరి.

దీని విషయము చర్చించవలసిన యావశ్యకత గలదని చాంబెర్లెనుగా రొప్పుకొనిరి.

విషయ సీత

కామస్వ సభయందు క్రాట్టరుగారు పార్లమెంటును తరువార జరుపుటకు బదులు స్వల్ప కాలమే ఆపియుండుట గాదని తెలిపిరి. భారత దేశమున పరిస్థితి హేమాత్రమును అభివృద్ధి చెందుట లేదనియు, చెడుచున్న కనియు సమాచారముల వలన తెలియుచు న్నది. తిరిగి పార్లమెంటు సమావేశము కాక పూర్వము విషయ సీత సంతకంపవచ్చునని జెప్పిరి.

చాంబెర్లెనుగారు ప్రస్తుత సమయమున భారత దేశమును గురించి చర్చింపదలపెట్ట ననియు అవసరము వచ్చినపుడు పార్లమెంటును సమావేశ పరపవచ్చుననియు తెలిపిరి.

ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము

కామస్వ సభలో, నిల్దానునుండి ప్రాన్సుకు పంపబడి కొన్ని కారణములచే ఇంగ్లండునకే పంపబడిన తేయారునకు ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వమున వర్తింపజేసిరా యని యడుగ కమాండరు పీల్చునుండుగారు పత్తులైతమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి. సామ్రాజ్యములో నొక భాగమున తియారుజేసి బ్రిటనునకు పంపిననే గాని ఇంగ్లీషులు ప్రభుత్వము వర్తింపదనియు ప్రస్తుత సందర్భమున నట్లుగాక పోవుటచే వర్తింపదు.

ప్రాన్సు టర్కీ

అంగోరా రాయబారిగా ఛెరిడ్ చేగారిని ప్రాన్సు దేశము ననుండుట కంగీకరింప బడినదియు ఛెరిడ్ చే గారు పోనునకు చేరినదియు తెలియుచున్నది.

టర్కీలో బ్రిటిషు యుద్ధ ఖైదీలు

ప్రభువులసభలో న్యూటను ప్రభువుగారు, కెమర్లెన్లు కల్పల్లో రాసన గారిని వెట్టికబాధలను గురించి సర్. పి. స్కాట్టుగారు పత్రకలో వ్రాసిన లేఖను గూర్చి జెప్పిరి.

కర్ణాట ప్రభువు గారిందుకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి. నే లేఖను చదివితని. మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును విచారమును గలిగించినది. అందు ప్రభుత్వము వారివై మోపినదివరకు అధారము లేదు. నిజమగు విషయములు తెలియక పోవుటచే నట్లు వ్రాసినట్లు గన్పించుచున్నది. టర్కీలోని బ్రిటిషు యుద్ధ ఖైదీలరక్షణను గురించి చాల ప్రయత్నించిరి. టర్కీవారు ప్రభుత్వమువారిని నమ్మక పోవుటచే వాళ్ళిష్టములను వృథాయొనెను. చిట్టచివరకు 118 టర్కీ యుద్ధ ఖైదీలను విడుదలజేసి 300 మంది బ్రిటు యుద్ధ ఖైదీలను విడిచివేయకొనవలసి వచ్చెను. కలనరాసనను గారు తన సుగౌరవముగ చూడలేదని వ్రాసెనుగాని అతని హాదాబరతగన గౌరవముతో నెతురుప్పులాదరించిరిని ఇతర ఖైదీలనుండి తెలిసెను కలనల్ రాలనుననుగానిని నే నెరుగుదును అతనిని త్వరలో విడుదల చేయవలసినను యుద్ధ దేశములో భారత సేనానాయకుడగు నాథనిసోదరులలో చాల ప్రత్యుత్తరముల జరిపితిని కర్ణాట ప్రభువు నుడివెను.

అల్బర్నూ వారికి హెచ్చరిక

మైక్సు ఫుల్లి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ప్రభుత్వమునకును సిన్ ఫీసులకును సంధి జరిగిన తరువాత తమ స్థితి ఎట్లు మారునో తెలిసికొనక పోవచ్చును.

ఎన్నికలు వచ్చిన యెడల తాము దక్షిణ విల్లండునుండి చేరుగానుండు యుద్ధ దేశమును బ్రిటిషువారు బలపరచెద రని చాల మంది తలచు చున్నట్లున్నది.

కొన్ని మరతులమీద సామ్రాజ్యములో నుండుటకు ఒప్పు కొని నప్పటికిని ఆ ప్రజలను నిర్బంధ పెట్టుటకు బ్రిటిషువారు ఇచ్చగించని తెలియక పోవచ్చును. ఎన్నియో యెండనుండి వచ్చుచున్న విరోధములు స్వేచ్ఛ మైక్రితో నంత ముందిన యెడల దేశము యొక్క ఆర్థిక గౌరవమునకు భంగము తలపడ కాంతి చేకూరిన యెడల బ్రిటిషువారు ఎట్టి త్యాగమునైనను జూపెద రని ఇంకను తెలియక పోవచ్చును. సోదర దేశీయుని భావముతో దేశముయొక్క స్థితిని తెలిసికొనవలసిన చేరుగోరుట వనవరము.

### ఈజిప్టు వారి మాశయములు

పార్లమెంటు సభ్యులు మాచివచ్చిన ఫలితములు

మేజరు హారిబారన్సు. జి. ఎస్. / స్పాక్ మొదలగు పార్లమెంటు సభ్యులు ఈజిప్టు పార్లమెంటువారికోరకపై నాదేశమును దర్శించి స్వంతముగా సమాచారములను రాజకీయపరిస్థితులను గమనింతుటకు జరిగి. వారు తిరిగి లండనునకు చేరిరి.

మేజరు హారిబారన్సుగారు పెంట్లనున్నాను సంఘమువారితో మాటలాడు సందర్భమున నిట్లు చెప్పిరి. ఈజిప్టు దేశమునందు స్వతంత్రత ప్రబలుచున్నది. ఆబెలగోపాలము స్వాతంత్ర్య పక్షమే ముఖ్యముగ గన్పించుచున్నది. పొటక్టరేటు క్రింద కొన్ని సంస్కరణలు చేయుటకు మిల్టరు సంఘము ఈజిప్టునకు వెళ్లెను. పొటక్టరేటును నియమితి గల్గించుట చేతనే ఆ సంఘము బహిష్కరింపబడెను. చిన్న చిన్న విషయమును గురించి వారిలో వారి కట్టి యభిప్రాయ భేద మున్నను పొటక్టరేటు పోవలెనయే అందరును గోరుచున్నారు.

మిల్టరు కమిషనువారు తా మేయభిప్రాయములతో వెల్లిగో వానికన్న అతీతములైన యభిప్రాయములతో తిరిగి వచ్చిరి. ఈజిప్టు స్వతంత్రతను గోరుచున్నదనియు, జగ్జూల్ పాషా ఈజిప్టుయొక్క అభిప్రాయములను దెలుపకలవాడనియు నానంఘమువారు నూచించిరి. సంఘమువారు అధికార తేతనముగ జగ్జూల్ పాషా రాయబారము ప్రారంభించిరి. కర్ణాట ప్రభువు అధికార రాయబారములను ఆడిపాషాగారిలో ప్రారంభించిరి.

ఇది, విల్లండు సందర్భమున మంత్రివర్గములోని సభ్యులొకరు అధికార తేతర రాయబారముల నుడిచెలరాగానితో జరుపుచుండగా ఈ విషయములో అధికార రాయబారమును మిడిల్టను ప్రభువునకు మార్చినట్లుండును. వివిధ పార్టీ యుద్ధ దేశములలో మార్పులు గలిగిననే దప్ప ఇట్టి మార్పు సరిగాదు. ఈజిప్టు విషయములలో గూడ వారి అభిప్రాయములు మారిననే దప్ప నిట్లు మార్పు గావించరాదు.

మేము ఈజిప్టులో నెట్టి మార్పులు జరిగిననో తెలిసికొన జనితిమి. ఈజిప్టులో వందల కొలది మైళ్ళ ప్రదేశమున ప్రయాణములను గావించితిమి. వందల కొలది ఈజిప్టువాసుల యభిప్రాయములను గమనింజిమి. ఈజిప్టు అనుభవముల వలనను ఈజిప్టుయొక్క వృద్ధయమును దెలుపకలవాడిక్క జగ్జూల్ పాషాయేయని తేలివది బ్రిటిషు ప్రజలకును ఈజిప్టు ప్రజలకును భేదములేదు. ఈజిప్టులో చాలనుండి ప్రజలు బ్రిటిషువారు తమతో సమానముగ నాదేశము నుండవలెగాని తమవై సభికారము జేయుటకు వారుండరాదనియు, స్నేహితులవలె నుండవలెనుగాని యజమానులవలె నుండరాదని తెలిపిరి. మనకు మన లాడుతు జాన్సివలె ఈజిప్టునకు జగ్జూల్ పాషా యుండును. మన రాయబారములతో నాతనిని వదలి పిట్టియెడల చాంబెర్లెయము సంభవించును.

ఆయుధ నియమము

డివెలరాగారి యుద్ధ దేశము

ఆయుధ నియమమును గురించి ఆమెకనకు ప్రెస్ ఏజెన్సీ వారు డివెలరాగారి యుద్ధ దేశము నడుగగా నిట్లు జెప్పిరి. పారిసు నందు, నిజమగునా నాస్త్రి సమితి తప్ప మరేదియు సరియగు ఆయుధ నియమమును జరుపజాలదు. అందులకు ప్రధానమగు నాతియ స్వపరిపాలనా నాస్త్రిమును యూరపుసంగ్రామమునందు విజయులైనవారు ప్రోసి చేయుటవలన నట్టి నానారాస్త్రి సమితి జేకూరుట సంభవము. సంయుక్త రాస్త్రిములన్నిటిని సరిజేయగలవు. ప్రపంచమంతయు నమెరికావైపు జూచుచున్నది. అందు విల్లండు దేశము మొదటిది.

ఇటీవల కలకత్తా నగరమందు దొంగతనములు, హాపిక్కు వివరతముగా హెచ్చిపోవు చున్నవి.

5 తేదిని చిర్ర పూడి ఆగ్రహారంలో శ్రీయుత చెరుకు వాడ నరసింహంగారు అనంతమోద్యమమును గురించి ఉపన్యసిందిరి. తిలకునిధికి 300 రులు వసూలు చేయబడెను.

పెల్లారుటపుకొలో నుండు జనాభా హాపిక్కు ఆనదుల్లా కిరమాని బహద్దూర్ ఆర్. ఆగాసా హెజ్ జవల్ కల్కట్రాక్టరు మునిసిపల్ కాన్సిలరుగారు 8 తేదిని లంగరు ఖానా బీదలకు భగ్యముగా అన్నము పెట్టించినారు. అదియును గాక పెల్లారుటపుకొలో నుండు హిందూ ముసల్మాన్ బీదలన్ని (500) మంది కిభాజను పెట్టించినారు. పిరు పెల్లారుటపుకొలో భగ్యముగా గోమెస్త్రిలకుగానునీళ్లు తెచ్చుకొనేవిలుగా 3 కొరాయిలు పెట్టించినారు. ఇంకారెండు కొరాయిలు కట్టి చుచున్నారు. బీదలకు చాలాసహాయము చేయచున్నారు.



జూ బు లు

ఉద్యోగవిమోక్షము

గోదావరి జిల్లా అమలాపురం తాలూకా ముమ్మడివరం డివిజన్ లో ఉన్న గాడిలంక గ్రామకర్షణ రంగు కేంద్రమునందు...

శ్రీ గాంధీ మహాత్మయైనను:

మహారాజశ్రీ, ముమ్మడివరం డివిజన్ డిప్యూటీ

తహశీల్దార్ వారి సముఖమునకు

గాడిలంక గ్రామకర్షణ వ్రాసి దాఖలు చేసిన రాజీనామా. దేశభివృద్ధికి ప్రజలకు సత్కారము సహాయకారణమును...

3-11-1921

చిత్తరంగవరము.

ఇట్లు విన్నవించుచున్నాను, (ద) కే సూర్యనారాయణమూర్తి

గరర. వ శేఖర్ ప్రయోగము.

సత్యపథి తాలూకాలో, పొలుకుపాటి వెంటునాగ భూమి, పొలుకుపాటి అప్పయ్య, ముగపాటి చిహనుమయ్యగార్లు...

పులివెండల

పులివెండల తాలూకాలో ప్రచారము చేయు బండ్లపల్లి శ్రీనివాసులుగారికి పులివెండల తాలూకా సబ్ మేజిస్ట్రేటు గరర వ శేఖర్ ప్రయోగము ఉపన్యసింపగూడదని నోటీసు...

ద్వితీయ ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమ ఆంధ్ర మహాసభ

ఈ సభ గతమార్చి 18, 19 తేదీలను యేలూరులో హైదరాబాద్ వాస్తవ్యులగు శాశ్వతాద్వైతాది ఆధిపత్యమున జరిగినది. అన్ని ప్రాంతముల నుండి ఆదిమ ఆంధ్ర ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి.

నరా శైలి దేవేంద్రుడు

రాయలగుంగయ్య

ఎత్తల సూర్యనారాయణ

బందరు వార్తలు

(స్వకీయ విశేషం)

నవంబరు 10:—9-11-21 నాడు మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు ఆంధ్రరాష్ట్ర దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని ఇక్కడ విచారణ నిమిత్తమే తీసికొనివచ్చిరి. వారి రాకను గూర్చి ముందుగా తెలిసిన పురజనుల నేతలు రైలుస్టాండ్ ఆ మహాపురుషుని దర్శనార్థమై పోయి కామకొని యుండిరి. గోపాలకృష్ణయ్య రైలు దిగిగానే వానిని పుష్పహాలాంకృతుల చేసిరి. అక్కడి నుండి సుబ్బై బహదూరు భజనలతో మహాస్సము సాగినది. పోలీసువారుగూడ తమ సహజకారిత్యమును వీడి భజన సంగీత మందలి జాతీయభావముల గ్రోలిభయన శాంతిముగ నడిచిరి. సుమారు మూడుగంటలకు శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాలకృష్ణయ్యగారు సుబ్బైబాబు ప్రవేశించిరి. ముట్టూరు కృష్ణారావుగారు, కాతా శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగు సుప్రసిద్ధ నాయకులు వారిని దర్శించిరి. వారు కొంచెము చిక్కి బలహీనులగు నన్ను మం దస్థిత్వముగలవందముతోడ సత్సాహపూరితులై యుండి జూపరులకు ప్రోత్సాహాన్ని తుల్యులు భాషింపుచుచ్చిరి. శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్రము వచ్చినరైలులోనే మ-రా-శ్రీ భట్టిపాటి నారాయణకాకారావుగారును విజయము చేసిరి, వీరిమైనగూడ నొక వారంటున్నది. వీరిని పట్టుకొనుటకై పోలీసువారు వెదకుచుండిరి. ఆసంగతి వారికి తెలిసియే యుండి పోలీసువారికి శ్రమ నీకుండగలదులకు వారే యిక్కడికి వచ్చిరి. రైలు దిగగానే యొక పోలీసు యుద్యోగి వారికి వారంటు సంగతి రహస్యముగా తెలిపెను. ఇది వాకిడికాకే తెలియును. నేనుపోయి ఒకటి రెండు త్రేళ్లు వ్రాసి వేసి నేనే వచ్చెదనని శ్రీవారు తెలిపిరి. ఆ తరువాతపోయి తమను పట్టుకొనినటులనే మిత్రుల కుత్తముల వ్రాసివేసి, తలకు చాకులతో నుపన్యాస మిచ్చు వ్యాజమును గల్పించుకొని వెదకబారునకు వెళ్లిరి. ఉపన్యాసమునా హము జరుగుచుండగానే పోలీసు యిన్స్పెక్టరు వచ్చి వారంటు తెచ్చిరి ననెను. నేనందుకు సర్వసిద్ధముగ నుండినని చెప్పి వానిని కరస్పెక్టర్ గారవించి, దశదశల నుండి జయజయ ధ్యావములు మిన్నుముట్టుచుండ, పోలీసువారు తెచ్చిన జుట్టాబండిలో సబుబెములకు వెడలిరి.

10-11-21 నాడు మధ్యాహ్నము 124 ఎ సెక్షన్ క్రింద

శ్రీ ఆంధ్రరాష్ట్ర గోపాల కృష్ణయ్యగారి విచారణ ప్రారంభమైనది. హైదరాబాదు రిపోర్టు వారి బెజవాడ యుపన్యాసమున జరిగి వినిపించినాడు. దొరతనమువారి వ్యాయవాది సిడివి హనుమంతరావు పంతులుగారు కొన్ని ప్రశ్నలను అడిగి హైదరాబాదు రిపోర్టు చేత నేరారోపణకు తగు అంశములను చెప్పించిరి. గోపాల కృష్ణయ్యగారు తన యుపన్యాస మంతయు సరిగా వ్రాయబడి యుండలేదనియు, అసంబద్ధముగా కొన్ని కొన్ని భాగములను విడదీసి వానిని తన యుపన్యాసముగా ప్రదర్శించెనని చెప్పిరి. ఉపన్యాసమును వ్రాసినవానిని కాసు పరీక్ష చేయ నని. ప్రతివాదమును సలుప నెంచలేదని. రేపటి వఱకు విచారణ ఆపబడినది.

చిత్తూరు మండల వార్తలు.

తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు ఈనెల 4 వ తేదీన, సంఘసభలో, శ్రీమాన్ టి. కే. నరసింహాచార్యులవారి అధ్యక్షతనగా సెన్సు కొనిరి. వీరు మాజిల్లాలో ప్రథమమున సహాయ నిరాకరణ మవలంబించినవారు.

చిత్తూరు పురపాలక సంఘమువారు ఈనెల 8 వ తేదీన జరిగిన సంఘసభలో శ్రీమాన్ చెట్టూరు దొరస్వామయ్యగార్ గారిని అధ్యక్షులుగా సంఘమునా సెన్సు కొనిరి. వీరు చిత్తూరు మండల కార్యదాసుసంఘాధ్యక్షులు. వీరు ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక సంఘములోగూడ నొకసభ్యులుగా నున్నారు. కనుక మామండలములోని రెండు మునిసిపాలిటీలయందు, సహాయనిరాకరణవాదులనే అధ్యక్షులుగా సెన్సు కొనిరి.

నోరేరు:— దువ్వూరిసుబ్బయ్య గారున్న, యిటికాల నూనూనారాయణగారున్న మాగ్రామము విచ్ఛేదిరి. శ్రీలక్ష్మీ శ్రీమతి పాటివల్ల చెంచులత్తయ్యగారి యాజమాన్యము క్రింద శ్రీకృష్ణవిద్యాలయ భవనమందు సుమారు 400 మంది శ్రీలు సమావేశమైరి. శ్రీసుబ్బయ్యగారు పాతివ్రస్థులను గూర్చియు ప్రస్తుత రాజీయపరిస్థితులను గూర్చియు పంజాబునాథ్యలను గురించియు రెండు గంటలకాలము గంభీరపన్యాసము గావించిరి. తదుపరి, అచ్చట సమావేశమైన నాశీత్తులు యింతటి నుండి మేమువిడదీయవలెనని ప్రమాణములు చేసిరి. తదుపరి బహిరంగసభ మ-రా-శ్రీ వేములపల్లి శ్రీరాములుగారి అధ్యక్షులక్రింద గావించబడిన. మ-రా-శ్రీ యిటికాల సూర్యనారాయణ కథంపాటి సాంబయ్య వడ్లమూడి ముత్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు ప్రస్తుత ప్రభుత్వముయొక్క చర్యలను గురించియు పన్నులబాధలను గురించియు విపులముగా సుపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీసుబ్బయ్యగారు రుపన్యసించిరి.

రెంగునూరు వార్తలు:— 7-11-1921 సం॥ సాయంత్రము 5 గంటలకు వైశ్యసంఘమువారి యాదరణమున ను॥ గుండు రావుగారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద సి. వేంకటమునయ్యపెట్టిగారి సమక్షములో నొక బహిరంగసభ జరిగెను. గోదావరి జిల్లా రాజమహేంద్రవర నివాసులగు గావాల రామమూర్తిగారు “స్వదేశ”నిగూర్చి సుమారు 3 గంటలకాల మార్గభాషయందు గంభీరపన్యాస మొనర్చిరి. దేశీయసంఘమువాడు 8-11-1921 సం॥ సాయంత్రమునందు మింటాఅస్సత్రియముటల మైదానములో మైదూరు కాంక్షనకమిటి అధ్యక్షులును రిటైర్డ్ ఫీల్డు జేబి యువకు మ॥ పట్టూరిగారి నాయకత్వముక్రింద నేర్పాటుచేసిన బహిరంగసభయందు శ్రీయుత్త గావాల రామమూర్తిగారు ప్రస్తుత స్థితి అనువిషయమునుగూర్చి ఆంధ్రభాషమందే సుమారు రెండు గంటలకాల ముపన్యసించిరి. వీరి యారహోపన్యాసమునకు సుమారు రెండు వేలవారు లభించిరి. స్వదేశీవిషయమున నొకడ ఉత్సాహము గనుల్గొనుటచే యింకను వీరియుపన్యాసములకై యిక్కడివారు కొన్ని పౌరసభ లేర్పాటు చేయుచున్నారు. ఇది కర్నూట మైనను వీరియొద్ద మిక్కిలివారికి సులభముగా తెలియుటచే ఏదేశవస్త్రబహిష్కారము బాగుగా సాగుచున్నది.

కరాచీ తీర్మానము-దివి తాలూకా నాగాయలంక:— బాపట్ల తాలూకా మన్నవ భీమవరం తాలూకా కాపరం 2 పాలకుర్రు 3 అండి అగహరం 4 కుప్పనపూడి 5 తోకల పూడి 6 గొల్లల కోడే 7 కరగపూరు 8 వేలిపూడి 9 కోపల్లె 10 వెదపుల్లె 11 నండగండి 12 వేంపాడు 13 తోలేరు 14 అన్నవం వెలటూరు 15 నేంద 16 కాల్లె 17 కుముదవల్లి 18 మాగల్లు 19 గణపవం 20 కోరుకొల్లు 21 పాలకోడేరు గ్రామములలో కరాచీ తీర్మానము విషయమై సభలు గావించబడి ఆ తీర్మానమును అందరు ఆమోదించిరి.

రాజంపేట:— మాజీమద్రాసువాస్తవ్యులగు సూరి గోపాలకృష్ణకర్తగారు 8 తేదీన యాగ్రామము దయచేసినారు. ఉపన్యాసములు రాజంపేట తాలూకాలో చేయబడినది 144 శేక్షన్ క్రింద రాజంపేటలో మేజిస్ట్రేటుగారు నోటీసు జారీచేసినారు. కడపజిల్లాలో ఏఅసహాయోద్యమవ్యాపకులను ఉపన్యాసములు చేయబడినది కూడా నోటీసు జిల్లా కలెక్టరుగారు యిదివఱకు జారీచేసియుండిరి.

పితాపురం తాలూకా గుమాస్తా కందప్ప గోపాలముగారు అలీసోదరులను అన్యాయముగా నిర్బంధించినందులకు ప్రభుత్వమువారి కొలువులనుటకు గొకిష్టము లేదని, తమవనిక రాజీనామా నిచ్చిరి.

అసమానతలు

గుంటూరు మండల కౌన్సిలు సమావేశము

ఈ సమావేశము గుంటూరులో 10 వ తేదీన జరిగినది.

అసమానతలను సహజమునందు విముక్తులు కావలెనని కౌన్సిల ప్రజలందరకును ముఖ్యముగా బోధించినది. కౌన్సిలు యుత్తరపు వెలువడిన యంతయు చాలమంది న్యాయవాదులును, కాన్సిలరులును, విద్యార్థులును తమవృత్తులను వదలకుండుట కోరెను. వారందరును వెంటనే వృత్తులను వదలగలరెదము. ఇదివరకే వృత్తిని వదలిన న్యాయవాదులు మరల సనదులను గ్రహించరాదు. అన్ని కృషిల ప్రభుత్వోద్యోగులను వెంటనే రాజీనామాలు నివ్వవలెను. ఇంకను దేశమంతట అజ్ఞాన నిరాకరించుచున్నవారి భూములను రైతులు దున్నరాదు. వారికి యిండ్ల యజమానులు తమ యిండ్ల నద్దెయ్యగూడదు. అట్టి వారికి ప్రజల రైతిగహాయమును చేయరాదు. అట్టి యుద్యోగు లుద్యోగు పనులవిధ గ్రామములకు వచ్చినపుడు గ్రామము రైతిగహాయమును చేయరాదు. అసత్యమును లామెడింపబడెను. అజ్ఞానమున తీర్మాన మేకగ్రహముగా నామోదించబడెను. చీరాల శెడ్యయ్యనిసిపాలిటీల విషయము నను పట్టుకు వినుకొండ సత్తెప్పలి అడవుల చట్టముల విషయమును అజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుటకును కౌన్సిలు ప్రచారమున నిరోధము కలిగినపుడు వృత్తు లాజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుటకును అనుమతి నొసంగవలెనని రాష్ట్రము కౌన్సిలు సంఘమువారిని కోరుటకు తీర్మానింపబడెను. మండలమున భూమి-అదాయ-అడవుల పన్నులను చెల్లించకుండుట కనుమతించవలెను. ఆంధ్రదేశమునందంతటను వృత్తులు అజ్ఞాతరస్కాన మొనరించుట కనుమతించవలెను. చీరాల కేసువారు చేయుపనులు కౌన్సిలు సాంప్రదాయమును భిన్నముగా నుండకుండు పద్ధతిని ఆపవలెనే యిరువురుకూడ చేసి కారాగృహముల కేగిత్వరహిస్తూరాజ్యమును సుకుమారుట కనుమతించవలెనని తీర్మానింపబడెను. 15 వ తేదీన గుంటూరులో కార్యసంఘ సమావేశము జరుగును.

కర్నూలు మండలమున కౌన్సిలు ప్రచారము

గుంటూరు మండలమున కృష్ణసిద్ధ కౌన్సిలు ప్రచారము లగు కిష్టాసోమయాజులు, పణ్యం గానుచందయ్య, కనుకేంకర శర్మగార్లు (కర్నూలు జిల్లా) పత్రిక, మద్దిక, భోను, జేతం చెల్లె, పణ్యం, నంద్యాల, వెలిగోడు, కరివే, ఆత్మకూరు, సిరి వెల్లె గ్రామముల కేగి సంభోధన న్యాయముల నొసంగిరి. భిలాభకు, హిందూ సమామృషియైత్రీ, విదేశీబట్టల బహిష్కరణము, మద్యపానమును వదలుట, స్వరాజ్యరక్షకము నున్న గు విషయములను వారు బోధించిరి. ఆగ్రామములలో చాలమంది హిందువులను మహమ్మదీయులను స్వదేశీయములు బూనిరి. ఆత్మహత్యలో విదేశీబట్టలను విస్తారముగా తగలబెట్టిరి. సంద్యాలలో ఎలుకలకి ఎల్లయ్య శ్రీశ్రీ గారు తిలకులను నేత ఆ శ్రమమును 6 వ తేదీన నెలకొల్పిరి. దారికి కిష్టాసోమయాజులు గారు ప్రారంభోత్సవ మొనరించిరి. ఓరుగంటి సుబ్రహ్మణ్యం, పణ్యం గానుచందయ్య, శ్రీకళా శ్రీమల మహానందయ్య, వనం శంకరశర్మ గార్లు స్వదేశీని గూర్చి గంభీరపన్యాసముల నిచ్చిరి. సోమయాజులుగారు కంఠం, మార్కాపురములకు వెళ్లెదరు. ఇటీవల మండల నాయకులు అధిక శ్రద్ధతో పాఠించుచున్నారు. ఇకముందెవరూపలితిను లభికముగా కలుగగలవు.

మధురానగరము కౌన్సిలు ప్రచారకుల కేసు

ఈ కేసులో 48 గురు ముద్దాయిలు. మధురానగరమున మేజిస్ట్రేటు విచారణ ప్రారంభించెను. 11 గురుతూపణ చెప్పిరి. వారిని మరొకరిని 13 గురునివదలివేసిరి. తక్కిన 30 మందిలో యిద్దరు దోకలేదు. 28 గురిగొడకేసు విచారణ జరుగుచున్నది. దొమ్మి, అక్రమసమావేశము, మతిమామణ, ప్రభుత్వోద్యోగిని కొట్టుట అను నేరము లా కోపింపబడెను.

హనూరా లిల్లరులు

ఈ అల్లరులలో 13 గురిని పట్టుకొనిరి. వారిలో యిద్దరి కి శివురమును తుపాకిగండ్లు తగిలినవి. శివురమును మాయబడిన తికపరాస్తేషనును మరల తెలిచిరి. అచట 30 మంది కనిపేయవలసింది. ప్రతిరాత్రుయు కనిపేయవలసింది. కొట్టుచున్నారను వార్తలు వచ్చుచున్నవి. పోలీసువారికి వస్తువులను వేసిని అమ్మవలదని భిలాభకు ప్రచారకులు దుకాణదారులను బెడరించుచున్నారు. పోలీసువారికి తేయాకు నమ్మినందుల కిద్దరు దుకాణదారులకు భిలాభకు వారు జుర్రావా

వేసిరి. పోలీసు వారికి తువరముచేయవలసి 11 వ తేదీన హనూరాలోని మంగలివారు చెప్పిరి. ఇండ్లను భారీచేయవలసినదని చాలమంది నలు యినపైకరులకు యిండ్లయజమానులు పోలీసులను యిచ్చిరి. కలకత్తా ఉత్తరభాగమునగూడ వలంటిరు లిటులనే ప్రతి దుకాణమున కేగి బోధించుచున్నారు.

బర్మాసంస్కరణములు

వైటుసంఘ బహిష్కరణము కూడదని పోలీసు కమిషనరు ఆజ్ఞాపించుట ఆకమనని బర్మాసభవారు తీర్మానించిరి. స్వతంత్రులెవరును సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెళ్లుటలేదు గాన బహిష్కరణ మననరములేదని వారు తీర్మానించిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలెనని కొందరు భారతీయులు వైటుకమిషను వారివద్ద కోరగా వారితో నేకీభవింపవలసి తక్కిన భారతీయులు తీర్మానించిరి. బర్మాలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండగూడదని భారతీయు లనిరి. కరుణసంఘమువారు వైటుగారికి స్వాగత మిచ్చిరి. ఈ కలలెలు తొలిగి బర్మావారు పురోవృద్ధిని కాంచగలరు. అందరును కలిసి పనిచేసిన అభివృద్ధియు కాంతియు వైశ్వమును కలుగునని వైటుగారు నడిచిరి.

మోటారుబండిలో వచ్చి దోపిడి చేయుట.

కలకత్తా, నవంబరు 11:—ఎంటారి తూర్పున నండు తుంగ్రాలోడ్డు దక్షిణకొనయందు నివసించుచున్న బాబు ప్రాథిత్ చంద్రమండల్ అను జమీందారుని బంగళాలో గతి బుధవారము నాటి రాత్రి 10 గంటలకు కొందరు చోరులు మోటారుబండిలో వచ్చి కొంగతనము చేసిరి పండ్లకునుండి బండిపోటుకొంగలు కత్తులు, క్రలు, తుపాకులతో గృహములోపలికి నిప్పుయముగ ప్రవేశించుచుండగా ద్వారాపాలకుడు వారికి అడ్డము పోయెను ఒక దెబ్బతో వారతనిని వేలగూల్చిరి. తక్షణమే అతడు మృతి నొందెను. అటుపిమ్మట వారు జమీందారుని రజవని విశేషముగా గొట్టి ఇట్టితరుణ మందు జమీందారుని కోచిబండివాడువారి కంటికి ఆగుపడగా, వారతనిని గాల్చిరి. అన్ని జటాంకములను తప్పించుకొని వారు లోపలికి వెళ్లి, ఇనుప పెట్టెను పగుల గొట్టి పెట్టెయ దున్నుముడు వేలను వారు వశపఱచుకొనిరి. వారు ఇంకొక ఇనుప పెట్టెనుకూడముక్కలు చేసిరిగాని, ఆ పెట్టెలో ద్రవ్యమేమి గానబడలేదు. ఈగలభారగుటనుబట్టి ఇరుగుపొరుగు వారనేకులువచ్చి, ఇంటినుట్టుచేరిరి. దొంగలమాత్రము తమసహజసాహసముతో ప్రజలవిధ తుపాకులను ప్రేల్చి, కాంతియు బారుకొనిరి. కొంతదూరములో వేచియున్న మోటారు బండిలో నెక్కి, వారి దృక్పథాలెరి, జమీందారునిపుత్రునకుకూడ కొన్ని దెబ్బలు తగిలినవి. కోచిబండివాడు, రజకుడు ప్రాణాపాయవస్థయందు నున్నారు.

అయోధ్య బాడుగల బిల్లు.

లక్నో, నవంబరు 11:—రయతులు తమ బాడుగభూములలో చెట్లనునాటుట, కోర్టువారు బాడుగభూములను సాగుబడిచేయుటకు రయతులను నియమించుట ఈరెండు ఆశయముల దలి మార్పులగురించి తిరిగి మోచించ కల రుణని గవర్నరు ప్రభువు అయోధ్య ఆద్యైబిల్లును కాననభక్తు బంపెనఅని నేడు సభ సమావేశమైపుడు కాననభాధ్యక్షుడు దెలిపెను. ఈరెండు విషయములనుగురించి 17-వ తేదీన సభ్యులుచర్చింపవలసి యుండునని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

కాననభక్తు అల్లహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు ఆంగీకరించబడినది.

భారత సైన్యమునందు భారతీయులను చేర్చుకొనుట

ఢిల్లీ, నవంబరు 11:—ఈదినము సర్ బిల్లియం పోపు గారు రాజప్రతినిధిగారి భవనమునకు వేంచేసిరి. భారత సైన్యము నందు సంపూర్ణముగ భారతీయులను జేర్చుకొనుట కొకవిధానమును తయారుచేయుటకు వైస్రాయ్ గారుల కమిటీయొకటి ఇచ్చట సమావేశమైనదని వందంతి ప్రభులు చూచిరి.

తిరువార్కాడరుదివాను:—వాను బహదూరు దొడ్ల రాఘవయ్యగారి తెలివితేటలను, కత్తిపాపవర్ణములను మెచ్చి, మహారాజుగారాయన వేతనమును 2000 నుండి 2500 చేసెను. గతజాతాభాసమునండి నెలకు రు 2500 ల వంతున అతనికి చెల్లించబడును.

నిన్నటిదినము “మాసిహోయా” అను ఆంగ్లనావ బొంబారేవుచేరెను. లాయడ్ ప్రభ్య, రొనాల్డప్రభ్య, పాటియా లమహారాకుగారు, అగ్నికారు మహారాజు, మహారాజిగారిలు ఆగాభానుగారు ఆనానలో బొంబయికి వచ్చిరి.

మామలాలు విప్లవము

మామలా ఫైదీలు

బర్మారజములకు తీసికొని పోవుచు 140 మంది మామలా ఫైదీలను 10 వ తేదీన బెంగళూరు తీసికొని వచ్చిరి. 11వతేదీవుదయము మర 35 గురిగూడతీసికొని వచ్చిరి.

మామలా కేసువిచారణ

11 వ తేదీన దోపిడికేసు మరల విచారణ జరిగినది. ఇద్దరు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఫిర్యాదీయును యీసాక్షు లిద్దరును 29 గురు ముద్దాయిలను గుర్తించిరి. ముద్దాయిలవిధ బండిపోటు నేర ముగోపింపబడెను. 12 గురు ముద్దాయిలు వాజ్మాలముల నిచ్చిరి.

రాజీనామా

“ఆర్. అప్పల నగసింహంగారు 1912 సంవత్సరమునుండి యుగవగ్గు మెటు డి. పి. డబ్ల్యు డిపార్టుమెంటులో నుండి ప్రస్తుతము అవలాపురం సబ్ డివిజన్ పాడ్ రైటరుగా నున్నారు.

వారు, మత స్వాతంత్ర్యము కొరకును దేశవిమోచన కొరకును, ప్రాణములనైన ధారపోయి సంసిద్ధులైన అతీసాదగ ప్రభువుల కొనర్చి దండన అన్యాయునియు యిట్టిసమయమున మతగౌరవమును అత్యగౌరవమును గల భారతీయు లెనలైన గవగ్గు మెంటులో ఉద్యోగము చేయుటకంటె దేశసేవ చేయుటయే మోక్షదాయకమనియించి అఖిలభారత కౌన్సిలు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి తీర్మానము ననుసరించియు, దేశనాయకుల ప్రకటన ననుసరించియు వారిపదవికి రాజీనామా నిచ్చినారు.

వారిని విడుదలజేసినప్పటినుండియు అసహాయోద్యమములో పనియుటకు కుతూహలులై యున్నారు.

అవలాపురం. గుమ్మిడిదల రామచంద్రరావు.

జి. వి. పి. రయలుగుస్తాను చంపినవారినిదికేసు బొంబాయి హైకోర్టులో విచారింపబడుచున్నది. ముద్దాయి సాక్షుల విచారణ ముగిసినది.

రాజప్రతినిధి ఢిల్లీలో నవంబరు 14 వ తేదీన జయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్లును. అతడు మార్గమందు ఆగ్రాపట్టణమునందాగును 21 నేటి నాటికి ప్రభువుగారు తిరిగి ఢిల్లీ చేరుదురు.

తిలక్ గవర్నరు వటు

లోకమాన్యతిలకు మహాశయుని ప్రతిరీతిబమును నూతన విధమున నునుపుకాగితము నందు అచ్చిత్రింపబడి యున్నది. మహావిప్లవ అవతారమును బోలు నాలుగు హస్తములను, శంఖుచక్ర, గధాపాణిగా పెద్ద ఆకృతితో రెండు రంగులతో చిత్రంపబడి యున్నది. చూచుటకు భక్తిరసమును పురికొల్పుచుండును. పేల 12-కి పోస్టేజితో సహా 1-0-0 6-కి. ఖర్చులతో 0-9-0; ఒకపటము కావలసినవారు రెండణాల తపాలబిళ్ళలను పంపెడి.

విలాసము: సద్విషయ భక్షజన సభవారు 92, అవధానం పాపయ్యరు వీధి, మాళ, మదరాసు.

త్వరలో వెలువడును

లలా లజవతిరాయి

గారి జీవితమును, సంపూర్ణోపన్యాసములును కొలదిపతులే ముద్రించుచున్నాము. త్వరపడు. పేల 8 అణాలుమాత్రమే. శంకరనిలయం, 2/147, తంబుకాట్టివీధి, మద్రాస్.

అమృతము
5000 రూ] త్రవ్వవలేదు
డబ్బిల్ డిమి పింటింగ్ మిషను
చక్కగా పనిచేయుచున్నది.
ఆంధ్ర ప్రతికాఫీసు,
చెన్నపురి.



తెలంగాణ ప్రభుత్వము

తిరువల్లి క్షేత్ర సంగీతసభ:- ఈసభయందు నవంబరు 18 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ధనముగారి కొమార్తెలుసంగీతసభ గావించును.

ప్రొద్దులు ప్రకటన:- గతదినము పోస్టు ఎక్స్ప్రెసులైలు మధ్యాహ్నం ౩ గంటలకు బొంబాయిలో బయలుదేరెను. అంగ్ల శాసనసభలు ఆదివారమునాడు 7-30 గంటలకు బట్వాడా జరుగగలదు. పోస్టు వెంట్రెలుగలవారికి ఉదయం 7 గంటలకే బట్వాడా చేయబడును.

బెనారసు రాట్నము:- మదరాసు పారిశ్రామిక శాఖ వారికి బెనారసు పెట్టెలు వీరింగు పాతశాలలో కనిపెట్టబడి న్న కేసారి నాలుగు కడుగ్లలో నడకు రాట్నము జేరినది. ఇది అభివృద్ధిపరుపబడిన రాట్నమునుటకప్పు ఇతిపారిశ్రామిక ప్రదర్శన కాలయం దుంచబడినది.

ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞోతులు:- మద్రాసు వెటర్నరీ కారేజీవద్దనుంచి క్రాప్ టెడ్డు విరైసుసింధి ఆజ్ఞోతులుగలవు. ఇవి క్రితినే విరైసు ఎద్దులకును లేవకు 4000 పానులపాలిచ్చు మంచి సింధి ఆవులకును బుట్టినవి ఇవి ఒక్క ఆవులను దాటుటకు 2 రూప్యములు పుచ్చుకొనబడును. ఈ త్రైదేశపు మంచి దున్నపోతులుగూడ గలవు. ఇవి శేదెనుదాటుటకు 12 అకరాలు పుచ్చుకొనబడును.

నాన్ కో ఆపరేటర్లు-అధికారుల అలజడి

“గ్రామ మునగులు కరణములు వారి గ్రామములకు నాన్ కో ఆపరేటర్లు వచ్చి వారు గ్రామములో చేసినగాని లేక జరిగించినచర్యలను తగుత్రధతో మా అధీనుకు రిపోర్టు చేయుదుట లేదు. ఇకముందు యిట్లు చేసినయెడల చాలామాట రాగలదని గ్రామస్తులందఱు కూడగా నవ్యవలెను. ఇప్పటినుండి నరిగా నాన్ కో ఆపరేటర్లు ఎవరయినను గ్రామములోకి వచ్చినయెడల వారి సంగతిని గురించి మాకు టపాగా తక్షణం రిపోర్టు చేయవలెను. ఏమి జరిగినదిన్నీ కూడా వివరముగా రిపోర్టులు పంపవలెను. ఈ మధ్య జరిగిన కల్లుపాటులలో కొంతమంది నాన్ కో ఆపరేటర్లు పాటదార్లును రానియ్యక బెడకొట్టినమాట గవర్నమెంటువారి నోటి ను లోని కి వెల్లినది. కొన్ని కొన్ని గ్రామాదుల నాన్ కో ఆపరేటర్లు పాటదార్లును చెదగకొట్టి భయపెట్టుటయే కాక, కల్లు యెవరియ్యు కూడదనికూడా భయపెట్టుచున్నట్లు వైవారికి తెలిసినది. కాబట్టి ఇకముందు ఏనాన్ కో ఆపరేటర్లు అయినను గ్రామములోనికి వచ్చి ఇల్లిభయమును కలుగు చేస్తూవున్నయెడల మాకు ఆసంగి గంటలవిదగ్గర రిపోర్టులు చేయవలెను. కల్లుకు కాణములవద్దకు వెళ్లి కల్లుత్రాగువారిని ఏవిధముగా నైసను భయపెట్టినయెడల ఆ సంగతికూడా మాకు రిపోర్టు చేయవలెను. గందరగోళములు, అల్లర్లు ఏమైనా జరిగిన యెడలవాటిని గురించికూడా అతిశక్తినిముతో రిపోర్టుచేయవలెను.” అను ఇత్యాది ఆంశములు గలిగిన సర్క్యులర్లను నరసాపురతాలూకా గ్రామోద్యోగులకు తాలూకా కేసరి నుండి పంపబడుచున్నట్లు ఒక విలేఖరి వెల్పుచున్నాడు.

అమామదాబాదు కార్మిగ్రామసభ

అమామదాబాదు కార్మిగ్రామసభ గుంటూరు జిల్లా నుండి 52 ప్రతినిధులు ఎన్నుకొనబడిరి. వారినామము లీ క్రింద బొందు పరుపబడినవి.

కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు, దిగుమర్తి రామస్వామి, విష్ణుభట్ల నూర్యనారాయణ, శేషవల్లి రామస్వామిగుప్త, మద్ది రాధాకృష్ణయ్య, గార్లపాటి నానుమంతరావు, రావురాంకా రావు, ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ, శ్రీ, చీమకుర్తి బసవయ్య, కోటంరాజు రాజేశ్వరరావు, దామరాజు పుండరీకాక్షుడు, నడింపల్లి నానుమంతరావు, కోలవెన్న రామకోటిశ్వరరావు, జెల్లంకొండ రాఘవరావు, కోపల్లి రాఘవరావు, పత్రి అనంతరావు, వాసిరెడ్డి వెంకటయ్య, పెరుమాళ్ల కామన్నశేషి, రామానందశర్మ, పోలికెట్టి నానుమయ్యగుప్త, పుచ్చా నమ్మినర సింహం, శరణు రామస్వామిచాదరీ, ఇటికాల నూర్యనారాయణ, చావలి నా శేషరరావు, పాలకుంగు అంజయ్య, శాఖమూరు వెంకట్రాయయ్య, కామరాజుగడ్డ వెంకటనరసింహారావు, కుప్పా శ్రీరామశర్మ, నాగళ్ల కృష్ణయ్య, దేశరాజు నానుమంతరావు, మాటూరు గుంనాధం, మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య, గోపరాజు పూర్ణయ్య, రుద్రవరపు కాశీపతిరావు, శిష్టా సాక్షి సోమయాజులు, మాదవపెద్ది హనుమంతరావు, గొల్లపూడి శివారామశాస్త్రి, మాడపూడి వెంకటకృష్ణమాచార్యులు, నాగళ్ల అమ్మయ్యచాదరీ, తాడేపల్లి నుండనారాయయ్య, కుమ్మమూరి లక్ష్మీనారాయణ, నందూరి శేషచార్యులు, నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు, కావూరి తిరుమలరావు, రావుల సీతారామయ్య, చల్లాది వెంకటకృష్ణయ్య, ఊటూకూరి వెంకటసుబ్బారాయశేషి, గొల్లపూడి రామనాధయ్య, చెరువు రామకృష్ణయ్య, కవుతా వెంకటచల పతిరావు, పంచాగ్నం నూర్యనారాయణ, ధారా గోపాల శాస్త్రిగార్లు

హిందూయువజనసంఘము:- పేటపాలెము:- శ్రీ పేటపాలెం హిందూయువజన సంఘబృందీయ వార్షికోత్సవము నవంబరు 6 వ తేదీన బహుజన్యప్రథముగ జరుపబడినది. సంఘము నకు వీరియగా క్రితీకేపులైన లోకమాన్య బాలగంగాధరతీల మహారాజుగారుయొక్కయు లోకవిఖ్యాతిగాంచి పురుషశ్రేష్ఠులైన గాంధీమహాత్ముని యొక్కయు భాయాటములను వ్రాసియున్న శ్రీయుతి ఎనికెట్టి. ను. పాపయ్యశేషిగారికి సంఘ మునానొక జహనూపతకము నీ మహాసభలో నొసంగిరి.

బెజవాడలో గొప్పసభ:- బెజవాడ మునిసిపాలిటీ చెయ్యియ కౌన్సిల్లర్ల యొన్ని కల విషయమై బెజవాడలోని గాంధీ మైదానములో యానెల 18 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము ౫ వ లకు మ. రా. శ్రీ. ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు గారి ఆధ్వర్యతక్రింద గొప్పబహిరంగసభ జరుపబడును. అందు లో యొన్ని కల జరుగనియెడల పన్నులు యివ్వకుండునటుల తీర్మానించబడును.

ఈచరంగలు పురమునందలి శస్త్రానుశాల నాగభద్రామా మందిరము యొక్క శృంగీయవాణి కోస్సుము 4-11-21 సాయం కాలము 4 గంటలకు రాజకీయ పాఠశాలధికమున శ్రీయుత రాయ జగన్మోహన్ లాల్ బి. ఏ. ఆర్. తానాకాదారు గారి చూచూనయ్యమున జయప్రదముగా జరిగెను.

1921-22 సంలబియ్యపు అంచనా

(ప్రచురణ సంఘము)

ఈఅంచనా నూటికి 99 వంతులు వరిసాగుజేయురాష్ట్ర ములలోని లెక్కలనుబట్టి చేయబడినది. అక్టోబరు 1 వ తేదీనాటి పరిస్థితుల ననుసరించి ఈఅంచనా చేయబడినది.

అంతవరకును 74182000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సరము ఇదేకాలమున 72924000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సరమున 78023000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. దీనికంటె నీవత్సర మి. రవరకు లెక్కలనుబట్టి నూటికి 5 వంతున రగిగట్టు గాన్నించుచున్నది.

ప్రస్తుతము నవ్వము లన్నిప్రదేశములలోను బాగుగ నేయున్నది.

మదరాసు:- పెట్టెంబరు మాసాంతములోగ 7231000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సరమిదేకాలమున 6681000 యెకరములు సాగుజేయబడినది. అనగా నూటికి 9 వంతున అభివృద్ధి గాన్నించుచున్నది. ఇందుకు కరుణములు అనుకూలముగ నుండుటయే కారణము.

1921-22 రెండవ చెరకుపంటలించనా

భారతదేశమున దామాసాయాని 99 వంతులు చెరకు పంటచేయు రాష్ట్రముల లెక్కల ననుసరించి ఈ అంచనా చేయబడినది.

ఇంతవరకును ఈపంటకు 2426000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సర మిదేకాలమున 2669000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. అనగా నూటికి 9 వంతులు క్షీణించినది. గతవత్సరము అభివృద్ధివరకు 2558000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది.

సమయమున వర్షములు సరిగలేవు. కరువాత వర్షములు కురిసినవి. మెరులు బాగుగ నేయున్నది. మదరాసు:- భారతదేశమున చెరకు పండించుప్రదేశములో 4.2 వంతుగలదు) పెట్టెంబరు మాసాంతములోగా 115000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సర మిదేకాలమునకంటె ఈవత్సరము నూటికి 25 వంతున అభివృద్ధియాయెను. పంచదార ఖరీదు బాస్తీయగుటచేతను కాలమనుకూలముగ నుండుటచేతను నీయభివృద్ధిగలిగెను.

1921-22 వేరుశనగపంట అంచనా

భారతదేశములో వేరుశనగ వైరువేయు ప్రదేశములో నూటికి 99 వంతున వైరువేయు మదరాసు, బర్మా బొంబాయి రాష్ట్రముల లెక్కలనుబట్టి నీయంచనా ఆధారపడియున్నది.

ఈ వత్సరమున వైరాప్యములలో ఈవైరువరకు సాగుజేసిన భూమియొత్తము 1489000 ఎకరములు. గతవత్సరము 1447000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. అనగా నూటికి 3 వంతులు హెచ్చెను.

మదరాసు:- (వేరుశనగ వేసిన ప్రదేశములో 73.7 వంతు సాగుజేసినది) పెట్టెంబరు మాసాంతమునకు 1046000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది. గతవత్సర మిదేకాలమున 1046000 ఎకరములు సాగుజేయబడినది.

కరాచీ తీర్మానము:- చీవెండ్ర, వెదపూడి, నెప్పల్లి, గుడిపూడి, అగ్గవం పల్లెగూడెం, గ్రామములలో సభలు జరిపి కరాచీ తీర్మాన మామోదింపబడినది.

ప్రొద్దులలో తలకేపురక భండారమును తణువతాలూకా పెరుమట్లో శ్రీమన్నవాండ చుర్యతీ భండారమును స్థాపింపబడినది.

బ్రహ్మశ్రీ ఆయుర్వేదరత్న, పండిత. N. V. శ్రీరామాచార్యులు. Ph. D. Sc.

గారిచే కార్తీకయుగ నియంత్రముపడి గ్రామిదారులచేద పండిత సమ్యక్మునన, రస్తుప్రదర్శనాస్థానమునన, శ్లాఘాపూర్వకముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపరీక్షను పొందిన

నిద్ర కల్ప వికర ధ్వజము

వైద్యప్రపంచమునకు ఆశ్చర్యజనకముగ కనిపెట్టి తియ్యారచేయబడినది. నవీనములైనదిగాని, పురాతనములైనదిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు నుపయోగింపదగినది. (సాచీన ఋష్యులుచే చెప్పబడిన ఆసమానమైన ఈ ఔషధము ఆయుర్వేదశాస్త్రములచే చక్కని పరీక్షింపబడి మెప్పుండననది. ఆ నాశాస్త్రముచే శాస్త్రసూత్రులకు సరికలసామాన్యమున జీవనావధిమని చెప్పటకు కేలాటి యాత్యేపణము నుండదు. ఈ ఔషధముకలన సంపూర్ణముగ నిర్మితముగ వ్యాధులనివారము:- నరములకు సుప్రసరకపోవుట, పొడ మొడలకు చర్మవ్యాధులు, శిశ్నాచామి లేకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, ఉకలియందగించుట, పొందుకోగము, నాపు, కీళ్లకల్లు, కీళ్లనొప్పులు, పక్షివాతిము, అలిమూత్రము మొదలగు మూత్ర వ్యాధులు, మూలవ్యాధి, కాసశ్వాసము, అస్థిపీల్చము లోనగు అజీర్ణవ్యాధులను, ప్రమేహము (అంటువ్యాధులును) కొరకు మొరలకు దువ్వుశ్రీసంబంధమై అన్నివిధములైన చర్మ వ్యాధులను, శ్రీలకు కలుగు న్యూనాధిక బురుర క్షసావములను, బురుర కలుగు సూలలను పోగొట్టుట. ఇంతేకాదు:- సకలవిధవ్యాధులకు పోగొట్టి దేహమునకు లేజ స్పృశ, బలము నిచ్చి ఆరోగ్యమును కలుగజేయగలిగిన ఔషధములలో నీది సుజీవిది. బాల్యమున దురబ్యాసముచే లభ్యపడు శుక్రవృద్ధి మొదలగు గాల పురుషత్వమునకు లోపము ను కలుగజేయు వ్యాధులను తుదకుట్టు పోగొట్టుతుండు ఇది యొక్కటియే యని నొక్క చెప్పదగియున్నది. దేహమున చెరువెరువు పోగొట్టి, శుద్ధమైరక్తమును కలుగజేసి శరీర దార్ధ్యమును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చునట్టి ఈ ఔషధము దివ్యవృద్ధి. ఇది మరకర్షణకాగమున చేర్చబడుచున్నపుల నీ కాక నింకను విలువగల ముగ్ధిములు, పుష్పము, లోహము లును; అనేకమూలికావిశేషములును చేర్చి చేయబడినది. ఈ ఔషధమును, కాల దేశ దేహాతిత్వాదిభేదములకు ననునించక, పథ్యనియమము లేక శ్రీపురుషు లెవరైనను రసాయనము (Tonic) గ నుపయోగించదగును. మంయను పుచ్చుకొను ప్రకారమును, పథ్యము వివరములును మంయమెట్ల ప్రత్యేకముగ పంపబడును. ఒకమాసములోనే సంపూర్ణ గుణమును కలుగజేయు, (60) అరువదిమూత్రాంశ గల యొకబుడ్డి వెలదు. 1-0-0 లు మూత్రమే. తిహాలాఖర్బులు ప్రత్యేకము.

విలాసము:- మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, తిహాలాపెట్టె నెం 151, మదరాసు.

The Madras Ayurvedic Pharmacy,

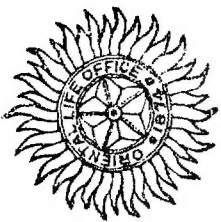
Post Box No. 151, Madras.

Telegraphic Address:-KALPAM, MADRAS.

(వ క ట న

(818) 164 చె వాబజారు సోదరు, మదరాసు.





**ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ**

**మొంటు సెక్యూరిటీ ట్రైఫ్ అన్యరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్**

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్స్

ఫస్టును రూప 5,46,00,00 వైగానీ యున్నది.  
19 0-వ సంవత్సరము వంతు

వరుంబడి 91,00,338.0-11

ఇవ్వల జరుగుచున్న అవకాశము

రెన్యుల మొత్తము 15,44,24,596-11-8

మునుపటికంటె ఇవ్వడము పాలిసి

దాల్చుకు బాన్సిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరపున దనిచేయుటకు ఏకంట్ల కావలయును. వారు అనుభవ శాలుకుగ నుండి వలయును. ధరాగత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు వారములకు యీ క్రింది విలువ మునకు వ్రాయును. 67

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary  
Oriental Assurance Building,  
Post Box No. 8, Madras

## ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి, హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకావ్యము, భూతదైవము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ తమాషాలు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజముఎత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికే జయగుగని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనికల రూ 4-0-0 అ. (2118-088) పి. ఆర్. జవార్లనం నాయుడు, బంగళా. (మొంటూరుజిల్లా)

ఇదే మంచినమయము



సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం గారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శెట్టి అందు సచ్చు,

8078

217, వైసాబాహు - మదరాసు.

ది శ్రీ మినాక్షి మిల్సు లిమిటెడ్

నోటీసు

1921 సం॥ ౧౦ నవంబరునెల 7-వ తేదీని జరిగిన వై కంపెనీ డైరెక్టరుల సభయందు మధుర నందుండు మెసర్సు త్యాగరాయ శెట్టియారు అందు కంపెనీకి చేరిన కారుముత్తు త్యాగరాయ శెట్టి యారుగారు శ్రీ మినాక్షి మిల్సు లిమిటెడ్ కు మేనేజింగు ఏజంటుగా నియమింపబడిరని యందు వలన అందరును తెలుసుకొనవలెను.

అబ్దుల్ హుసేను ఖలీలీ,

చే 5 మ న్.

## వ్యవసాయము

పచ్చి యెరువులు.

వైరు చేసి పచ్చియెరువుగా నుపయోగించెడు లెగుమినపు (కాయధాన్యపు) వైర్లను గురించి వ్రాసి యుంటిమి. వాటిలో ఏవి తన భూములకు వినియోగ పడునో, కలుపు తెలిసికొని యుండవలెను. ప్రతిప్రదేశముందు ముఖ్యమైన వైర్ల ననుసరించియు, నేలల స్వభావము ననుసరించియు, కలుపు ఏర్పాటులు చేసికొని యుండవలెను. సాధారణముగా వైరుచేసెడి పచ్చియెరువులవైరులేగాక అబాపితాలోని క్రొవ్వాటిని సహితము వైరుచేసి ఏవి యనుబాలపడునో తెలిసికొనుట లాభకరము.

వైరుచేసెడి లెగుమినములేగాక, స్వేచ్ఛగా పడి మొలచెడి లెగుమినపు మొక్కలు, చెట్లు, ఎన్నియోగలవు. ఏవి లెగుమినములో ఏవి పచ్చియెరువుగా వినియోగపడునో, ఏవి వినియోగపడనో, తీర్మానము చేయుటకు వ్యక్తకాస్త్ర సంబంధమైన జ్ఞానము కొంచెము అవశ్యకము.

జిల్లే డు.

లెగుమినపు తరగతికి సంబంధించి గడ్డి మొక్కలు, అడవిచెట్లు ఎన్నియో కలవు. జిల్లేడుచెట్లు మన ప్రదేశమందంతట పెరుగుచున్నవి. దానివార క్రేస్తమైనవి. దానికాయలయందుండెడి మాడివంటి మెత్తపదార్థమును దిండ్ల కుపయోగించెదరు. దాని పాలు కొన్నివ్యాధులకు అవసరము. దాని కాండమును, కొమ్మలను బొగ్గుగా కాల్చి కుపాకిమందుకు వినియోగించుదురు. ఇన్ని విధముల వినియోగపడగలిగినను అది పచ్చియెరువుకు చాల శ్రేష్టమైన దని చాలమందికి తెలియదు. వ్రావిడ జిల్లాలలో మాగాణులకు విశేషముగా ఉపయోగించుచున్నాడు.

తం గే డు

కొన్ని జిల్లాలలో తం గే డాకును పచ్చియెరువుగా నుపయోగించుదురు. దిశనిము ఒకటి రెండు మోపులను తెచ్చివేడ గోతిలో నేయుచుందురు. కొన్ని నెలలకు చీకి మంచి యెరువు వచ్చును.

వగును. సాధారణముగా అన్ని వైరుల కుపయోగించుదురు. మాగాణులకు ఆకును కోసి తెచ్చి వేయుదురు. కాయధాన్యపు పచ్చి యెరువులు లభించని ప్రదేశములలో మాత్రము దీనిని వినియోగించుచురు.

బండెడాకు

బండెడాకును, నెల్లూరుజిల్లాలో కనిగిరి, పొదితెతాలూ కాలలో ముద్దెలకు వైకప్పుగా నుపయోగించుదురు. తడికలుగా నల్లుదురు. మాగాణులకు పచ్చియెరువుగా వినియోగించుచున్నాడు. ఇది అడవులలోను, కొండల మీదను, పోలంబోకులలోను, విశేషముగా పెరుగును. ఒక అకాయచ్చినయెడల ఒక మోసెను లభించును.

“అఫ్ఘోడ” (“బసుంతి”)

బసుంతి సాధారణముగా ఉత్తరహిందూ ప్రదేశములో పెరుగును. దీనిని మందుల కుపయోగించుదురు. ఆకులను కాచి రంగును చేయుదురు. చీదలను చంపుటకు సయితము వినియోగపడుచున్నది. ప్రవాహములువచ్చి నీరు నిలిచియుండెడి ప్రదేశములలో వరికి పచ్చియెరువుగా ఉపయోగించెదరు. సప్తమియ్యటయేగాక చీదపురుగులను సయితము తరిమివేయును.

వృక్షములు

అనేకవృక్షముల ఆకులను పచ్చియెరువుగా ఉపయోగించుచున్నాడు. ఇప్పు, కానుక, చేపమొలయున చెట్లయాకులు సులభముగా చీకిపోవును. అంతేగాక మంచిసత్తువ నిచ్చును. ఇప్పుచెట్లు సాధారణముగా అడవులలో పెరుగును. కానుక చెట్లను మాగాణికయ్యలకు చుట్టుప్రక్కల పెంచుదురని చెప్పుదురు. చేపయాకు శ్రేష్టమైనయెరువుకాదు. పచ్చియాకు అరుదుగా యుండెడిచోట్లలో మాఖ్యముగా వ్రావిడజిల్లాలలో దీనిని విశేషముగా వినియోగించుదురు. ఒకవారము చెడ్డవానన యుండును. చీదపురుగులకు మంచిదందు. అందువలన భూములకు సత్తువ యేర్పడుటయేగాక, చీదపురుగులబాధ తొలగును.

పచ్చియాకులు

కాయధాన్యపు పచ్చియాకులు, మాగాణి భూములకు త్వమైన యెరువులు. అవిధారాకముగాలభించని ప్రదేశములలో, సులభముగా చీకెడి ఎట్టి పచ్చియాకునయినను వేసి మడపచేయవచ్చును.

ఏకమూలకావ్య యోగమునట్లు — స్వర్గోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేక నీ ఆరోగ్య మెరుగెడి

“దేవాస్మితరసము”

(3.1.)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నాపవేళింపబడి వయోవిశేషమునకు తగుచుచేసి వేసకలుగా విక్రయమగుచున్నది. ఏరిధమైన పథ్యములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సుఖరోగములను బాధింపే అనేకయోగ్యతాప్రక్రియలను బడసియున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట పువలసినా, అర అవుకను బుడ్డి ౧ కి గు ౨. కాలు ఆవుకనుబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే. ౧. ౨ చాష్టి ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవాస్మితరసము కంపెనీ,

(ప్రావైటరు: ములుఖట్ట నరిసింహాచార్యులు గారు, హైదరాబాద్, పి. ఆర్. తిరుచిపాల్లి జిల్లా.

## క్రొత్తనరకు వచ్చియున్నది.

వాటర్ పూపు చొక్కాయిలు.

,, ,, కుళ్ళాయిలు.

ఇంగ్లీషు రగ్గులు

ధారివాత్, బొంబాయి మిట్టలు తిరాసీలు, రగ్గులు, ఉన్ని

బనీనులు, ఉన్ని శాలువలు, సాదారకము,

రంగుల అంచులు గలవి.

తయారుచేయబడిన “ఆటలప్పు డుపయోగించు

చొక్కాయిలు” మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి

చల్లారాం గైయానుచందు

పెద్ద అద్దపుతలుపులు గల షాపు

9, 10, 11, రత్తన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

**Big Shipments of all Sizes**  
OF  
(2995)  
**Sofa Springs (English)**  
Received Regularly.  
Immediate Deliveries Prices Lowest.  
**R. H. Vora & Co.**  
Lohar Chawl Bombay.  
TELEGRAMS. { TELEPHONE.  
" Railstores " { No. 5380.



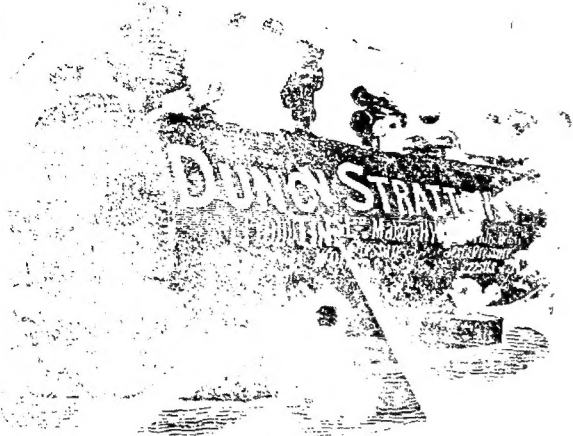
19, హరిస్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

# DUNCAN STRATTON & Co.

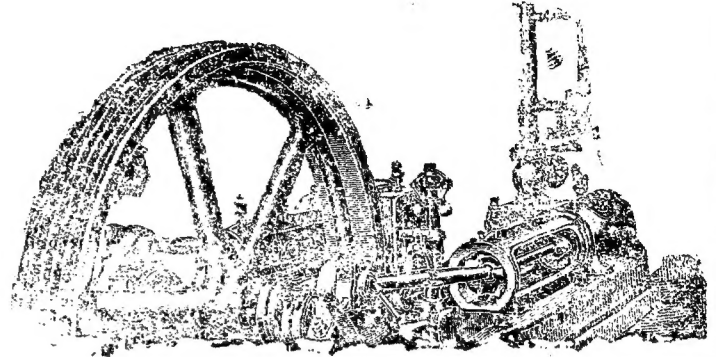
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

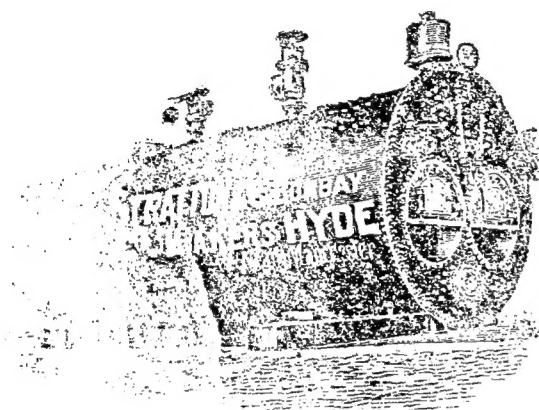
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంపోర్టర్లు. 9 మెయిన్ వీధి, బొంబాయి.



చొదవు 10 అడుగులు  
మొదలు 24 అడుగుల వరకు  
కుండును — డయామీటరు  
ఆ 4. మొదలు 6 ఆ. 6 అం.  
వరకు యిందును.  
స్టీమ్ క్రాన్ గు (వెనుక)  
90 హానులు మొదలు  
180 హానుల వరకు కుండును.



స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.



స్ట్రాటన్ స్టీల్ లంకా మెరు బాయిలర్లు.  
బొంబాయి 24 ఆ. మొదలు 22 ఆ. వరకు కుండును.

డయామీటరు 6 ఆ. మొదలు 8 ఆ. వరకు కుండును.  
చొదవు 100 హాను మొదలు 250 హాను వరకు కుండును.



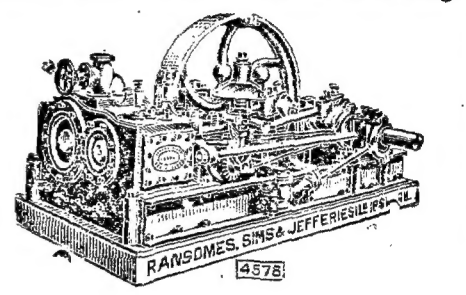
లోకో మోటార్ బాయిలర్లు.  
స్టీమ్ క్రాన్ గు (వెనుక) 80 హానులు మొదలు  
100 హాను 120 హాను 150 హాను వరకు కుండును.



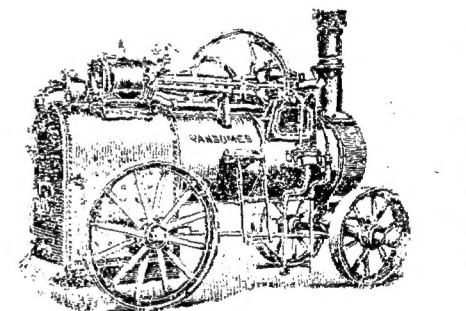
వర్టికల్ బాయిలర్లు.  
డయామీటరు 6 ఆ. మొదలు 8 ఆ. వరకు కుండును.  
చొదవు 100 హాను మొదలు 250 హాను వరకు కుండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని  
స్వయం చేయుదుము.  
దూది జిప్సొంగు మెషిన్, వాటిసామానులు  
దూది వెస్టింగ్ మెషిన్  
దూది స్పిన్డింగు మెషిన్  
దూది వీవింగు మెషిన్  
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు  
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు  
కోల్ లిగ్ట్ వర్క్ షిప్స్ మెషిన్  
మాసె మిల్లు మెషిన్  
మంచు గడ్డచేయు మెషిన్  
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా  
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు  
శాగ్లకు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు  
కొరమెట్ల మాసె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు  
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్రాప్టు) కొరముట్లు  
లేతులు వర్క్ సాపు కొరముట్లు  
స్టీలు షుట్టింగు, కస్టింగులు, పెడెస్టాల్స్  
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్ట్ విరన్ ఫుల్లియ.  
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండు  
'హింమాస్' ఎంజినులు.  
(కాన్ కుమార్తె మొననుడి పోట్ రియబడినది.)  
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.



హెస్టీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.



పోర్ట్ లో స్టీము ఎంజినులు.  
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండర్లు గలవి.  
స్టీము (వెనుక) 120 హానులు గలవి.  
కాంపౌండు — హె, లో, వెనక్ సిలిండర్లు.  
స్టీము (వెనుక) 180 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక  
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్స్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన  
మానేవర్ బాజనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను

అను లెంజినము అన్నో నోవ్వులకు ది వ్యత్యతము.

దస్త్ర, తైల్యము, కుడిశము, రొమ్మకడిశము, తలనెప్పి, వాయువునోవ్వులు,  
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నోవ్వులకు దివ్యామృతము.  
చక్కని డబ్బో నహ నెల రూ 0-10-0; డబ్బా 1-5 రూ 5-12-0. పోట్లుఖప్పులు కలెం.

అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,  
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.



హనుమాన్ బోరక్సు నబ్బు చర్మ వ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరము  
కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు